

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Архітектурний факультет
Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки
(назва випускової кафедри)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТР**

на тему:

«Ревіталізація історико-краєзнавчого музею у селі Іванків Київської області»

Куновської Олександрі Юріївни
(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2024 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Архітектурний факультет
Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувачка кафедри
_____ Олена САФРОНОВА
„_____” _____ 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТР

Ревіталізація історико-краєзнавчого музею у селі Іванків Київської області
(назва)

Я як здобувач вищої освіти КНУБА розумію і підтримую політику закладу з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач Куновська Олександра Юріївна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)
023 – Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
(спеціальність)
Художньо-декоративне оздоблення
інтер'єру
(освітня програма)
Група _____ ОМм-23 _____
Керівник: _____ Івашко О.Д. _____
(прізвище та ініціали)
_ доктор філософії, старший викладач _
(науковий ступінь, вчене звання)
Керівник: _____ Хівренко К.В. _____
(прізвище та ініціали)
_____ асистент _____
(науковий ступінь, вчене звання)
Рецензент: _____ Хараборська Ю.О. _____
(прізвище та ініціали)
Ідентичність підтверджую

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Архітектурний факультет
Образотворчого мистецтва і архітектурної графіки
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

професор, д.т.н. О.В.Кашенко

„___” _____ 2024 року

АТЕСТАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

НА ТЕМУ :

«Ревіталізація історико-краєзнавчого музею у селі Іванків Київської області»

Виконала: студентка групи ОМм-23 Куновська О.Ю.

Керівники: доктор філософії, ст. викл. Івашко О.Д.,

асистент Хівренко К.В.

Київ 2024 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: архітектурний

Кафедра: образотворчого мистецтва і архітектурної графіки

Ступінь вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Спеціальність: 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітня програма: Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри

_____ Олена САФРОНОВА

»_____» _____ 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТР**

_____ Куновської Олександри Юріївни

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача)

1. Тема роботи

«Ревіталізація історико-краєзнавчого музею в селі Іванкові Київської області»
затверджена наказом ректора КНУБА № 2404/2 від 06.11.2024 року

2. Керівник роботи

Доктор філософії, ст. викладач Івашко О.Д./ асистент Хівренко К.В.
(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання здобувачем роботи до захисту 05.12.2024 р

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

P. 1. _ Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру Історико-краєзнавчого музею

P. 2. _____ Обґрунтування та структура дизайн концепції інтер'єру музею _____

P. 3. _____ Художня робота в інтер'єрі історико-краєзнавчого музею _____

P. 4. _____

Закінчення дод. 1 _____

5. Графічний матеріал за розділами

P. 1. _____ Рис.1.1.1 – Рис.1.4.8 , Таблиця 1.2.1- Таблиця 1.2.1 _____

P. 2. _____ Рис 2.2.1 - Рис 2.2.8, Таблиця 2.1.1 _____

P. 3. _____ Рис 3.2.1 - Рис 3.2.6 _____

P. 4. _____

6. Консультанти розділів кваліфікаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Розділ 1.	Доктор філософії, ст. викл. Івашко О.Д.		
Розділ 2.	Доктор філософії, ст. викл. Івашко О.Д.		
Розділ 3.	Доктор філософії, ст. викл. Івашко О.Д.		
Розділ 4.			

7. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	04.10.2023
Розділ 2.	22.10.2023
Розділ 3.	08.11.2023
Розділ 4.	22.11.2024
Остаточне оформлення роботи	02.12.2024
Перевірка роботи на плагіат	02.12.2024
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	02.12.2024
Направлення роботи на рецензування	02.12.2024

8. Дата видачі завдання 05.08.2024 року

Зав. кафедри _____ (підпис) _____ (ім'я та прізвище)

Керівник _____ (підпис) _____ (ім'я та прізвище)

Керівник _____ (підпис) _____ (ім'я та прізвище)

Керівник _____ (підпис) _____ (ім'я та прізвище)

Здобувач _____ (підпис) _____ (ім'я та прізвище)

РЕЗЮМЕ (SUMMARY) до кваліфікаційної випускної роботи здобувача:		<i>Куновська Олександра Юріївна / Oleksandra Kupovska (ПІБ здобувача українською та англійською)</i>	
ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема (українською та англійською)	<i>Ревіталізація історико-краєзнавчого музею в селі Іванкові Київської області / Revitalization of the Historical and Local Lore Museum in the village of Ivankiv, Kyiv region</i>		
Освітній ступінь	<i>другий (магістерський) рівень</i>		
Факультет	<i>архітектурний</i>		
Випускова кафедра	<i>образотворчого мистецтва і архітектурної графіки</i>		
Спеціальність	<i>023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</i>		
Освітня програма	<i>Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру</i>		
Керівник	<i>Івашко О.Д./Хівренко К.Д.</i>		
Обсяг роботи:	<i>пояснювальна записка, стор.</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А</i>
	<i>91</i>	<i>3</i>	<i>8</i>
Розділ 1	<i>Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру історико-краєзнавчого музею</i>		
Розділ 2	<i>Обґрунтування та структура дизайн концепції інтер'єру музею</i>		
Розділ 3	<i>Художня робота в інтер'єрі музею</i>		
Розділ 4			
Розділ 5.			
Висновки по роботі:	<i>1.Була створена художня робота; 2. Розроблена художньо-декоративна концепція Історико-краєзнавчого музею; 3. Доведено актуальність даної теми; 4. Проведено аналіз світового та вітчизняного досвіду реновації, а також аналогів художньої роботи; 5. Досліджено новітні технології, котрі можна застосовувати в музеях.</i>		
Ключові слова: Keywords:	<i>Ревіталізація музею, історико-краєзнавчий музей, художня робота, культурна спадщина, експонати, пейзаж / Museum renovation, historical and local history museum, artistic work, cultural heritage, exhibits, landscape</i>		

Здобувач: Куновська О.Ю. /

Керівник: Івашко О.Д. /

“ ” _____ 20

Дослідження присвячене розробці концепції дизайн інтер'єру ревіталізації Історико-краєзнавчого музею в селі Іванків Київської області, зокрема акцентується на важливості відновлення та збереження культурної спадщини в умовах воєнних конфліктів. У роботі розглядається проблема захисту історичних артефактів і застосування сучасних технологій для створення функціонального і привабливого музейного простору. Окрему увагу приділено збереженню доступності музею для різних груп відвідувачів, а також інтерактивним підходам до експозицій.

У роботі розглядається відновлення Історико-краєзнавчого музею в селі Іванків після його знищення. Аналізується стан будівлі, збереження експонатів та втрачених матеріальних ресурсів, а також необхідність відновлення експозицій, що були пошкоджені чи втрачені. Зокрема, досліджуються можливості для ревіталізації музейного простору з урахуванням сучасних технологій, що дозволяють не лише відновити колишній вигляд музею, але й зробити його більш доступним, функціональним і привабливим для відвідувачів.

Важливою частиною проекту є створення художньої роботи, що стане важливою частиною інтер'єру музею. Проект передбачає створення картини, яка буде розміщена в одному з приміщень музею. Ця художня робота має не тільки естетичну цінність, але й глибоке символічне значення, підкреслюючи тематику збереження культурної спадщини та взаємодії між історією і сучасністю. Картина допоможе створити емоційний зв'язок між відвідувачами та експонатами музею, посилюючи враження від загального простору.

Ревіталізація музею передбачає не лише оновлення інтер'єрів та експозицій, але й розвиток партнерських відносин з іншими музеями та культурними установами, що сприятиме підтримці функціонування музею в майбутньому. В результаті реалізації проекту музей стане більш доступним, інтерактивним і привабливим для відвідувачів, одночасно забезпечуючи збереження та популяризацію культурної спадщини.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. ХУДОЖНЬО-ДЕКОРАТИВНЕ ОЗДОБЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ.....	14
1.1. Вихідні дані проектування.....	15
1.2. Теоретичні основи ревіталізації.....	18
1.3. Принципи проектування музейного простору.....	19
1.4. Аналіз українських та зарубіжних аналогів музеїв.....	25
Висновки до першого розділу.....	39
РОЗДІЛ II. ОБГРУНТУВАННЯ ТА СТРУКТУРА ДИЗАЙН КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕР'ЄРУ МУЗЕЮ.....	41
2.1. Основні методи художнього оформлення інтер'єру музею.....	43
2.2. Функціонально-планувальне рішення приміщення музею.....	45
2.3. Використання сучасних технологій для відновлення та захисту музею...52	52
2.4. Розробка освітлювальних рішень для музейного простору.....	60
Висновки до другого розділу.....	62
РОЗДІЛ III. ХУДОЖНЯ РОБОТА В ІНТЕР'ЄРІ МУЗЕЮ.....	63
3.1. Поняття пейзаж та його вплив	66
3.2. Аналіз художніх робіт в обраній тематиці.....	67
3.3. Реалізація художньо-декоративного рішення.....	70
Висновки до третього розділу.....	73
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75

ВСТУП

Війна залишає руйнівний слід на всіх аспектах життя — від знищення інфраструктури до втрат культурної спадщини, яка є основою ідентичності нації. Одним із таких символів стало знищення історико-краєзнавчого музею в селі Іванків Київської області, який був не лише зберігачем мистецьких і культурних цінностей, а й частиною спільної пам'яті мешканців села.

Історія цього музею наповнена прикладами людської мужності та відданості. Жителі села, ризикуючи власним життям, рятували з палаючої будівлі експонати та твори мистецтва. Під час окупації села, вони переховували їх у підвалах власних будинків, зберігаючи для наступних поколінь те, що могло бути назавжди втрачено. Дізнавшись про ці події, перебуваючи за кордоном, я відчула змішання болю, обурення й водночас захоплення силою духу цих людей, котрі за будь-яку ціну готові захищати власну історію. Така жертвовність і любов до своєї спадщини підштовхнули мене до вибору теми магістерської роботи. Реновація музею в Іванкові — це не лише спроба відновити його функціональність, а й спосіб підкреслити значущість культурної спадщини навіть у найскладніші часи. Це про збереження культурного надбання, що символізує нашу стійкість та національну ідентичність.

Актуальність дослідження. Війна є не лише фізичною руйнацією міст і сіл, а й серйозною загрозою для культурної спадщини, яка є основою національної ідентичності. Музеї в таких умовах стають важливими осередками пам'яті, що зберігають зв'язок між минулим, теперішнім і майбутнім. В Україні, за даними Міністерства культури та інформаційної політики, станом на 2023 рік було пошкоджено або знищено понад 500 культурних об'єктів, серед яких десятки музеїв. Це свідчить про масштаби проблеми, яка потребує негайного вирішення. Історико-краєзнавчий музей у селі Іванків є яскравим прикладом цієї проблеми. Зруйнований під час бойових дій, цей музей став символом втрат для місцевої громади, де він був важливим культурним осередком. Однак навіть у періоди найбільших труднощів українці демонструють свою відданість

культурній спадщині. Жителі села, ризикуючи життям, зберігали експонати музею, ховаючи їх у підвалах під час окупації. Це показує, наскільки важливою є культурна пам'ять, і яким великим є значення цього музею для громади. Незважаючи на численні дослідження в сфері реставрації та музеєзнавства, в Україні відсутні роботи, що зосереджуються на специфічних питаннях реновації музеїв у зонах бойових дій. Це є прогалиною, яку потрібно заповнити, особливо в контексті музеїв сільських громад, таких як музей в Іванкові. Експерти, такі як Мішель Гросс з ЮНЕСКО та Лариса Скрипник, зазначають, що відновлення культурних інституцій не лише допомагає зберегти спадщину, а й зміцнює національну ідентичність, відновлюючи соціальну згуртованість.

Проекти ревіталізації музеїв під час або після війни є важливими для відновлення соціального й культурного життя. Прикладом цього є відновлення Національного музею в Сараєво після війни в Боснії та Герцеговині, а також успішні проекти в Україні, такі як відновлення будинку культури в Бородянці. Ці ініціативи довели, що реновація музеїв може стати потужним інструментом не тільки для збереження культурної спадщини, але й для соціально-економічного відродження регіону.

Враховуючи все вищезазначене, реновація музею в Іванкові є важливим кроком у збереженні національної пам'яті, відновленні культурної спадщини та соціальному відродженні громади. Це дозволить не лише повернути важливий культурний осередок до життя, але й створити новий простір для розвитку місцевої культури, освіти та туризму.

Мета дослідження є створення художньо-декоративного оформлення інтер'єру історико-краєзнавчого музею в селі Іванків Київської області як центрального елемента реновації установи. У межах цього дослідження планується розробка авторської художньої роботи, яка стане ключовим засобом переосмислення простору музею, забезпечуючи збереження та популяризацію історії, культури та героїзму місцевої громади. Мета спрямована на практичну реалізацію концепції реновації через мистецтво, що забезпечить музею нове життя як важливому осередку культурного відродження.

Робота має на меті врахування актуальної проблеми захисту історичних артефактів під час війни, а також на використання сучасних технологій та методів для того щоб зробити музейний простір більш привабливим, доступним і функціональним для різних груп відвідувачів.

Завдання дослідження:

- Визначення стану музею, аналіз поточного стану Історико-краєзнавчого музею, включаючи стан експозицій, інфраструктури та умов зберігання експонатів для оновлення.
- Створення авторської художньої роботи як центрального елементу інтер'єрного оформлення музею.
- Розробити концепцію художньо-декоративного оформлення інтер'єру музею, що включатиме оновлений зміст експозицій, оптимальну організацію простору та інтеграцію сучасних технологій для покращення доступності та привабливості музею.
- Дослідження впливу конфліктів та воєнних дій на збереження та доступність культурної спадщини. Сформувати рекомендації щодо захисту історичних артефактів і художніх елементів інтер'єру в умовах воєнних дій та інших загроз.
- Пошук інноваційних експозиційних форматів, дослідження нових методів експозиційної роботи для залучення відвідувачів та популяризації історії селища.
- Проаналізувати приклади успішної реновації музеїв у світі, зібрати ідеї та рішення, що надихають, та обрати найкращі з них для нашого проекту.

Об'єкт дослідження – історико-краєзнавчий музей у селі Іванків Київської області.

Предмет дослідження – методи та засоби для художньо-декоративного оформлення інтер'єру історико-краєзнавчого музею через створення авторської художньої роботи, що відображає історію села та його культурну спадщину.

Методи дослідження. Для вивчення можливостей реновації Історико-краєзнавчого музею в селі Іванків Київської області використовувались різноманітні методи. Проведено аналіз літературних джерел, таке як вивчення наукових праць, статей, методичних рекомендацій та нормативно-правових документів з питань реновації культурних об'єктів, музейної справи та збереження історичної спадщини, а також здобуття інформації щодо історії музею, прикладів реновації світових та вітчизняних аналогів. Метод проектування - розробка власної концепції реновації музею, що передбачає створення дизайн-проекту музейного простору з урахуванням особливостей сучасних умов життя. Додатково, використовувався географічний аналіз для вивчення впливу розташування музею на туризм та інфраструктуру регіону. Також були використані загальнонаукові (емпіричний, порівняльний), так і спеціальні методи дослідження (образно-стилістичний, змістовно-композиційний, феноменологічний). Завдяки цьому вдалося глибше дослідити естетичні, структурні та емоційні аспекти реновації, що сприятиме створенню гармонійного, осмисленого та привабливого музейного простору.

Наукова новизна дослідження полягає в кількох важливих аспектах, що вносять нові підходи до реновації та захисту пошкоджених внаслідок війни музеїв. По-перше, вперше аналізується конкретний випадок знищення музею під час військових дій і пропонуються методи його відновлення, зокрема через художнє оформлення інтер'єру та інтеграцію авторських робіт, що відображають культурну спадщину села. По-друге, дослідження розробляє нові стратегії захисту музейних експонатів, зокрема плани евакуації та безпеку артефактів в умовах війни, що є важливим кроком у захисті культурної спадщини. Третім аспектом новизни є пропозиція нових підходів до створення інтерактивних експозицій для малих музеїв, що можуть залучити молодь і туристів, що сприятиме розвитку місцевої економіки. Це дослідження пропонує нові методи та концепції реновації музеїв, пошкоджених під час війни, поєднуючи культурні, архітектурні та соціальні аспекти, що є важливим для подальших проектів у цій галузі.

Очікувана практична цінність. Дослідження має низку практичних цінностей, зокрема, визначення ефективних стратегій відновлення історико-краєзнавчого музею, що дозволить оптимізувати використання ресурсів та забезпечити його стійку функціональність навіть у кризових умовах. Розробка привабливої експозиції та стратегії популяризації має на меті підвищити туристичний потенціал регіону, сприяючи розвитку локальної економіки та залученню уваги до культурного надбання. Зміцнення ролі музею як зберігача культурної та національної пам'яті в періоди війни може мати позитивний соціокультурний вплив, сприяючи збереженню ідентичності та спільної історичної свідомості. Крім того, розроблені в ході дослідження стратегії та інноваційні підходи можуть використовуватися як модель для інших музеїв, що стикаються з подібними труднощами в умовах кризи, допомагаючи їм впроваджувати ефективні та стійкі рішення.

РОЗДІЛ I. ХУДОЖНЬО-ДЕКОРАТИВНЕ ОЗДОБЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ

Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру — це складний процес створення візуально привабливого, функціонального та символічного простору, що об'єднує естетику, форму та зміст. Окрім декоративної ролі, такий дизайн допомагає виразити ідеї, настрої, а інколи й історію, яку простір повинен передавати своїм відвідувачам. У контексті історико-краєзнавчого музею художнє оформлення відіграє надзвичайно важливу роль у створенні відповідної атмосфери для кращого сприйняття історичних та культурних цінностей. Цей процес охоплює багато аспектів, таких як вибір кольорів, матеріалів, текстур, а також використання мистецьких елементів, таких як картини, скульптури, декоративні панелі, витвори народного мистецтва. Художнє оздоблення має не тільки прикрашати простір, але й створювати атмосферу, що відображає дух і характер епохи, історичні події, які відображаються в експозиціях. Особливо важливим є те, що в музейному просторі кожен елемент інтер'єру має відповідати тематиці музею та доповнювати його основне завдання — зберігання і передачу культурної спадщини наступним поколінням. У випадку музеїв, які відновлюються після пошкоджень (особливо в умовах війни), художнє оздоблення інтер'єру не тільки допомагає відновити фізичну цілісність простору, а й є потужним інструментом для духовного відродження та збереження історичної пам'яті. Художнє оформлення в музеях має на меті не тільки створення естетично приємного середовища, але й надає можливість відвідувачам взаємодіяти з експонатами в глибший спосіб. Це особливо важливо у сучасних умовах, коли необхідно поєднувати традиційні методи з новими технологіями. Оздоблення може включати інтерактивні елементи, які дозволяють відвідувачам більше дізнатися про історію через технології доповненої реальності або цифрові інсталяції. Такий підхід не тільки робить експозиції цікавішими для різних вікових груп, але й сприяє залученню більшої кількості туристів та молоді. Інтеграція художніх та технологічних рішень у музеї допомагає створити умови для глибшого сприйняття історії, а також підтримує живий зв'язок між культурною

спадщиною та сучасним світом. Це особливо актуально в умовах, коли багато музейних колекцій та історичних об'єктів зазнали руйнувань під час воєн або стихійних лих. Створення нового художньо-декоративного середовища в таких музеях стає важливим кроком не тільки для відновлення фізичної цілісності приміщень, а й для відродження історичної пам'яті та культурної ідентичності громади.

Художньо-декоративне оздоблення інтер'єру історико-краєзнавчого музею в селі Іванків має особливу важливість, оскільки саме через інтер'єр можна створити атмосферу, що відображатиме унікальність місцевої історії та культури, а також впливатиме на емоційне сприйняття відвідувачів. Враховуючи, що цей музей пережив значні руйнування через військові дії, художнє оздоблення буде не лише естетичним доповненням, але й важливим інструментом для відновлення зв'язку з культурною спадщиною та історією села. Процес художнього оздоблення для такого музею потребує детального підходу до тематики, яка охоплює історичні моменти села Іванків, що пережило складні часи війни. Оздоблення інтер'єру може включати в себе елементи, що символізують боротьбу за збереження національної ідентичності, як це сталося під час захисту артефактів та експонатів місцевими жителями під час окупації. Важливим аспектом є відновлення втрачених елементів, зокрема декоративних артефактів, які можуть бути частиною культурної спадщини, що була врятована місцевими мешканцями під час війни. Це може включати у себе також відновлення пошкоджених частин інтер'єру через сучасні методи реставрації, що дозволить збалансувати старовинний та сучасний вигляд музею.

Художнє оздоблення також повинно сприяти формуванню певної емоційної атмосфери, що впливатиме на розуміння відвідувачами не лише історії села Іванків, але й більш широкого контексту боротьби за збереження культурної спадщини в умовах війни.

1.1. Вихідні дані проектування

Іванків — село, розташоване на північному заході Київської області, в межах Вишгородського району. Засноване в XVI столітті, село здавна було

важливим осередком для місцевих селян, які займалися землеробством, рибальством та ремеслами, зокрема ткацтвом і ковальством. Через свою вигідну географічну позицію, біля річок і болотистих територій, Іванків мав стратегічне значення в історичному контексті, зокрема як торговий і культурний пункт на шляхах між Києвом та іншими містами. Природні умови, зокрема наявність річок та боліт, створили особливий ландшафт, який вплинув на розвиток місцевих традицій і господарства. Багато років тому Іванків став важливим пунктом для сільськогосподарської діяльності, а також для збору природних ресурсів, таких як деревина та риба. Сьогодні Іванків зберігає свою історичну та культурну спадщину через різноманітні пам'ятки та архітектурні об'єкти, зокрема через Історико-краєзнавчий музей.

Історико-краєзнавчий музей єдиний великий музей на громаду. Колекція зберігалася в маєтку XIX століття, що був перебудований за радянських часів. Офіційне відкриття музею відбулося 22 лютого 1981 році. У 2018 році там був зроблений капітальний ремонт, оновили фасад, вхідну групу та зали всередині. На території довкола музею в X – XIII ст. було розташоване давньоруське городище.

Спочатку експозиції музею розташовувалися в невеликій кімнаті, де були зібрані частина скелету мамонта, гроші з часів бронзового віку та періоду Черняхівської культури та Київської Русі, козацька зброя, дані ікони, предмети побуту, традиційний одяг, давні фотографії та документи. Кожен експонат розповідав свою історію про життя Іванкова та його жителів. З часом музей розширив свої площі та збагатився новими експонатами. Експозиція поповнилася матеріалами, що висвітлювали ключові історичні події: «фауна і флора району», «періоди війни», «Голодомору», «Іванків сучасний», «Чорнобильської катастрофи», яка також мала значний вплив на регіон. Загалом в музеї знаходилось 410 експонатів.

Гордістю музею було 14 робіт Марії Приймаченко. Вона одна з найвизначніших та найвідоміших українських художниць. Своїх фантастичних звірів мисткиня доповнювала назвами, підписами, що були глибокими

рефлексіями на події, що зображені на полотні, адже пережила вона багато. У дитинстві Марія захворіла на поліомієліт тож їй було важко рухатись без допомоги протезів, однак це не стало на заваді до малювання. У 1935 році вона приїхала до експериментальних майстерень, що працювали при Київському державному музеї українського декоративного мистецтва, де почала працювати з глиняними виробами. На всесвітній виставці в Парижі Приймаченко отримала золоту медаль. Тоді ж її роботами захопився Пабло Пікассо, а Марк Шагал також почав малювати звірів називаючи їх двоюрідними братами звірів Марії Приймаченко. Її ім'я внесено в всесвітню енциклопедію мистецтва, а на її честь названо астероїд.

На другий день повномасштабного вторгнення росії до України в музей влучила російська ракета, що спричинило масштабну пожежу. Разом із цим почала поширюватись інформація, що роботи всесвітньовідомої художниці згоріли разом з усім музеєм. Однак завдяки небайдужим жителям села всі картини було врятовано. Та все ж ракета знищила 4 розписані тарілки Марії Приймаченко, її перші роботи, а також ткані рушники, предмети інтер'єру двохсотрічної давності, вишивки Ганни Верес, та ще безліч експонатів, що фіксували історію краю.

Сьогодні роботи Марії Приймаченко допомагають боротися з окупантами. Картину «Квіти вирости коло четвертого блоку» фонд Притули на аукціоні продали за 500 тисяч доларів для ЗСУ. Роботу «Моя хата, моя правда» продали на благодійному аукціоні у Венеції за 110 тисяч євро для підтримки української культури. Ще 100 тисяч гривень зібрала виставка її робіт у Львові, кошти з якої направили на потреби ЗСУ.

Історико-краєзнавчий музей в Іванкові був не лише зберігачем місцевої історії, але й культурним центром, що об'єднував громаду. Тут проводились тематичні виставки, лекції, зустрічі, а також екскурсії для школярів, де демонструвались артефакти, що мали як локальне, так і загальноукраїнське значення. Музей неодноразово співпрацював з іншими культурними закладами Київської області та брав участь у регіональних історичних виставках.

Зараз музей перебуває в статусі – «повністю знищено».

1.2. Теоретичні основи реновації

Реновація – це процес оновлення або відновлення будівель, об'єктів або простору з метою покращення їх функціональності, естетики або адаптації до нових вимог [10]. У широкому контексті реновація передбачає не лише фізичне відновлення, але й оновлення соціальних, культурних та економічних аспектів території або будівлі. Це важливий процес для збереження історичної спадщини, особливо в контексті музеїв, де збереження архітектури та інтер'єрів пов'язано з культурними цінностями.

Реновація може бути спрямована на кілька аспектів:

1. Фізичне оновлення - ремонт, реставрація або реконструкція будівлі, відновлення пошкоджених частин.
2. Естетичне вдосконалення - використання сучасних дизайнерських рішень для поліпшення вигляду інтер'єрів і екстер'єрів, створення більш комфортних умов для відвідувачів.
3. Технічні вдосконалення - впровадження нових технологій для покращення енергоефективності, безпеки, комунікацій.

Теоретичні основи реновації включають численні підходи, від реставраційних робіт до інтеграції сучасних елементів в історичні об'єкти, що дозволяє зберігати їх історичну цінність і адаптувати для сучасних умов. Важливим аспектом є також врахування соціальних, культурних і економічних змін, що відбуваються в суспільстві. Реновація, особливо в умовах післявоєнної відбудови, також включає в себе стратегії відновлення і захисту, що важливо для музейних просторових концепцій. Це дозволяє зберігати не лише самі об'єкти, але й забезпечувати їх доступність та функціональність для широкої аудиторії.

Реновація музеїв — це процес оновлення та адаптації музейних будівель і експозицій до сучасних вимог і умов. Це комплексний підхід, який включає як фізичне відновлення інфраструктури, так і оновлення концепцій музеїв,

інтеграцію нових технологій, покращення доступності і комфортності для відвідувачів, а також зміни в організації експозицій.

Основними цілями реновації музеїв є:

1. Реновація передбачає використання методів, які дозволяють зберегти архітектурну цінність будівлі та її культурне значення. Це може включати відновлення фасадів, інтер'єрів, а також реставрацію важливих культурних артефактів.
2. Музеї потребують адаптації до сучасних стандартів безпеки, енергоефективності та комфорту. Це включає оновлення систем освітлення, вентиляції, електричних мереж і засобів безпеки.
3. Важливим елементом є впровадження нових технологій, таких як цифрові виставки, інтерактивні екрани, віртуальні тури або застосування додаткової реальності. Це дозволяє зробити музеї більш доступними та цікавими для молодіжної аудиторії і туристів.
4. Реновація також включає забезпечення доступу для людей з обмеженими можливостями, створення інклюзивних середовищ для відвідувачів з різними потребами.
5. Реновація музеїв сприяє розвитку культурної спадщини та популяризації історії серед широкого кола відвідувачів. Музеї стають центрами соціальної інтеграції та освіти, особливо в умовах відновлення після катастроф чи військових дій.

У випадку пошкоджених музеїв, наприклад, після військових дій, реновація також включає в себе додаткові аспекти, такі як відновлення або заміна пошкоджених експонатів, відновлення історичних архівів і створення нових експозицій для демонстрації сучасних культурних і соціальних процесів.

1.3. Принципи проектування музейного простору

Музей — це культурний, науковий або освітній заклад, який збирає, зберігає, досліджує і виставляє колекції предметів, що мають історичну, художню, наукову або культурну цінність. Музеї виконують роль збереження та популяризації культурної спадщини, надаючи доступ до знань, пов'язаних з

минулим, та сприяючи розвитку творчості, науки та освіти. Музеї належать до особливого типу науково-дослідних та культурно-просвітницьких закладів. Однією з основних функцій музею є зберігання колекцій предметів, що мають велику цінність для історії та культури. Це можуть бути археологічні артефакти, твори мистецтва, наукові експонати тощо. Музеї створюють умови для збереження цих об'єктів, що вимагає спеціальних технологій і заходів для запобігання їх руйнуванню. Ще однією важливою функцією музеїв є їх освітня роль. Музеї проводять виставки, майстер-класи та лекції, завдяки чому сприяють розвитку знань у різних галузях, таких як історія, наука, мистецтво. Вони є місцями для культурної комунікації, де люди можуть дізнатися більше про різні культури, часи та події.

Музеї також є науковими центрами, де проводяться дослідження на основі колекцій. Вони відіграють важливу роль у розвитку різних наук, таких як археологія, історія, мистецтвознавство та інші. Крім того, музеї сприяють розвитку інноваційних підходів у науці та технології, адже використовують новітні методи для створення більш інтерактивних експозицій і залучення відвідувачів. Завдяки впровадженню сучасних технологій, музеї стають більш доступними та інтерактивними. Віртуальні тури, мультимедійні інсталяції, додаткові реальності — усе це робить музейні простори більш цікавими для сучасних відвідувачів. Музеї активно використовують цифрові технології для створення нових способів взаємодії з експозиціями та для надання більш поглиблених знань. Музей є важливою частиною культурного і соціального середовища, що сприяє розвитку суспільства, популяризації знань та збереженню культурної спадщини.

Музеї класифікують за типами, які зумовлені характером громадського використання:

Історичні – музеї, які зберігають і представляють експонати, пов'язані з історією, важливими подіями, етапами розвитку суспільства, держав або окремих регіонів.

Художні – музеї, що зберігають колекції живопису, скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва. Присвячені мистецьким творам різних епох і стилів.

Етнографічні – музеї, що висвітлюють культуру, побут, традиції, народні ремесла, звичаї різних народів і етносів.

Природничі – зосереджуються на вивченні природи, зокрема геології, флори, фауни, екології, а також еволюції живих організмів.

Технічні – присвячені технічним досягненням і розвитку науки та техніки, зокрема в областях транспорту, енергетики, інженерії, а також винаходів і технологій.

Меморіальні – музеї, що вшановують пам'ять видатних особистостей або важливих подій. Зазвичай вони зберігають речі, документи, фотографії, що належали чи були пов'язані з ними.

Літературні – музеї, присвячені письменникам, поетам, літературним творам. Вони зберігають особисті предмети авторів, манускрипти, книги та інші матеріали.

Наукові – музеї, що спеціалізуються на наукових дослідженнях та експонатах, пов'язаних з наукою, експериментами, відкриттями та науковими досягненнями в різних галузях.

Музеї просто неба (скансени) – музеї, що розташовані під відкритим небом і демонструють старовинні будівлі, предмети побуту, сільське господарство, ремесла, архітектуру певної епохи чи регіону.

Мобільні музеї – пересувні виставки, що можуть змінювати місце розташування та демонструвати експонати різним аудиторіям у різних регіонах.

Віртуальні музеї – музеї, які існують в онлайн-просторі, де експонати представлені в цифровому форматі для відвідувачів через Інтернет [8].

Історико-краєзнавчий музей — це тип музею, що зосереджується на вивченні і збереженні історії та культури певного регіону або місцевості.

Основним завданням такого музею є документування, збереження і популяризація культурної спадщини місцевих громад. Виставки можуть включати археологічні знахідки, документи, фотографії, предмети побуту, твори народного мистецтва, а також інші об'єкти, що відображають особливості розвитку конкретного краю. Історико-краєзнавчі музеї мають важливу роль у формуванні національної ідентичності, оскільки вони зберігають спогади про минуле, яке має значення для місцевих громад, та сприяють кращому розумінню історичних подій. Крім того, такі музеї часто є центрами освіти та культурного розвитку для місцевих мешканців, надаючи їм можливість ознайомитися з історією та традиціями свого регіону.

Проектування музейних приміщень є комплексним завданням, яке вимагає врахування безлічі факторів, пов'язаних з функціональністю, безпекою та збереженням культурних цінностей. Важливим етапом у проектуванні є дотримання нормативних документів, стандартів і рекомендацій, що регулюють вимоги до музейних будівель і їхнього дизайну. У цьому контексті проектування музейних приміщень базується на дотриманні норм державних будівельних норм (ДБН), санітарних, протипожежних і екологічних стандартів, що гарантують збереження експонатів, комфорт відвідувачів і безпеку всіх, хто перебуває в музеї.

Проектування музейних приміщень в Україні регулюється низкою нормативних документів, серед яких основними є ДБН В.2.2-10-2001 "Будинки і споруди. Музеї", ДБН В.2.6-31:2016 "Будівельні конструкції. Конструкції, що забезпечують збереження культурних цінностей", а також Санітарні правила і норми для музейних установ. Усі ці норми орієнтовані на створення умов для безпечного зберігання культурних цінностей, забезпечення необхідного мікроклімату в музейних приміщеннях, організацію інклюзивного простору для відвідувачів і дотримання вимог щодо енергозбереження та екологічної безпеки.

Одним з важливих аспектів проектування є забезпечення оптимальних умов для зберігання експонатів. Збереження культурних цінностей вимагає особливої уваги до мікроклімату приміщень. Відповідно до вимог ДБН В.2.2-

10-2001, температура в музейних приміщеннях повинна підтримуватися на рівні 18-22°C, а вологість — 45-55%. Ці параметри є оптимальними для збереження більшості експонатів, таких як папір, текстиль, дерево, метал і інші матеріали, що складають культурну спадщину. Забезпечення стабільної температури і вологості є необхідним для запобігання псуванню матеріалів, зокрема їхнього розпаду, корозії чи плісняви. Для цього в будівлях музеїв часто встановлюють спеціальні системи кондиціонування та вентиляції, які дозволяють регулювати ці параметри у режимі реального часу.

Зберігання експонатів також вимагає належного освітлення. Відповідно до вимог стандартів, освітлення музейних приміщень повинно бути не лише рівномірним, а й забезпечувати мінімальний вплив ультрафіолетових випромінювань на експонати. Це особливо важливо для таких матеріалів, як папір, текстиль, живопис, де тривале підвищене освітлення може призвести до їхнього вицвітання або руйнування. Тому для освітлення музеїв застосовуються спеціальні лампи, які не мають шкідливого ультрафіолетового випромінювання, а також влаштовуються спеціальні системи управління освітленням, що дозволяють змінювати інтенсивність світла в залежності від потреб виставок.

Важливим аспектом проектування є забезпечення протипожежної безпеки. Враховуючи високу цінність музейних експонатів і велику кількість людей, які можуть одночасно перебувати в музеї, протипожежні вимоги мають бути одними з найжорсткіших. Згідно з ДБН В.1.1-7:2016 "Пожежна безпека об'єктів будівництва", музеї повинні бути оснащені автоматичними системами пожежної сигналізації та автоматичними системами гасіння пожеж, такими як спринклерні або водяні установки. У разі виникнення надзвичайної ситуації система повинна швидко реагувати та знижувати ризики для людей і експонатів. Крім того, проект музею має враховувати кілька евакуаційних виходів, що дозволяють відвідувачам швидко і безпечно покинути будівлю в разі пожежі чи іншої небезпеки. Окреме значення має правильне планування шляхів евакуації, враховуючи особливості відвідувачів, зокрема людей з обмеженими можливостями.

Сучасне проектування музейних приміщень передбачає також впровадження новітніх технологій, що робить музейний простір більш доступним і цікавим для відвідувачів. Важливим елементом є інтерактивність музейних експозицій. Сучасні музеї активно використовують мультимедійні технології, інтерактивні дисплеї, а також аудіогіди та відеогіди, що дозволяють відвідувачам більш глибоко занурюватися в контекст виставок і отримувати нові знання через сучасні формати. Для цього в музейному просторі повинні бути передбачені спеціальні зони для мультимедійних інсталяцій, де можна використовувати інтерактивні панелі, проекції, сенсорні екрани та інші новітні технології, що створюють додаткові можливості для взаємодії відвідувачів з виставковим контентом.

Окрім того, важливо забезпечити енергоефективність та екологічність будівель. Сучасні норми проектування передбачають використання енергозберігаючих технологій, таких як сонячні панелі для забезпечення енергетичних потреб музею, теплоізоляційні матеріали для зменшення витрат енергії на опалення та кондиціювання, а також застосування природних матеріалів, які не шкодять навколишньому середовищу. Використання таких технологій не лише знижує експлуатаційні витрати, але й сприяє збереженню екологічного балансу.

Проектування музейних приміщень також вимагає врахування доступності для людей з обмеженими можливостями. Сучасні музеї повинні бути інклюзивними, що передбачає наявність спеціальних пандусів, ліфтів, а також зручних шляхів для пересування по всіх приміщеннях музею. Важливо, щоб усі відвідувачі, незалежно від фізичних можливостей, могли зручно і безпечно пересуватися музеєм, взаємодіяти з експонатами та отримувати доступ до всієї інформації.

На сьогоднішній день забезпечення евакуації експонатів музею під час надзвичайних ситуацій, таких як повітряна тривога чи військові дії, також є важливим аспектом проектування музейних приміщень. Оскільки музейні колекції включають унікальні культурні цінності, розробка планів евакуації є

важливою частиною стратегії збереження спадщини. Проект музею має включати спеціальні сховища для зберігання експонатів у разі евакуації, захищені від можливих пошкоджень під час вибухів чи обстрілів. Крім того, необхідно визначити маршрути та засоби транспортування експонатів до цих сховищ, що можуть включати спеціалізовані транспортні засоби, такі як броньовані автомобілі. Для забезпечення безпеки експонатів важливо використовувати спеціальні пакувальні матеріали, які захищають від пошкоджень, вологи і змін температури. Система автоматичного моніторингу, включаючи датчики температури і вологості, також допомагає контролювати стан колекцій під час евакуації. Водночас, музейний персонал має бути навченим щодо проведення евакуаційних заходів через регулярні тренування, що забезпечують швидке та ефективне реагування в екстрених ситуаціях.

1.4. Аналіз українських та зарубіжних аналогів

Аналіз музеїв, які пройшли ревіталізацію, відкриває широкий простір для вивчення практик та інновацій, що були впроваджені задля їх адаптації до сучасних вимог. Цей процес охоплює як технологічне оновлення, так і функціональне переосмислення простору з метою збереження культурної спадщини. Деякі музеї у світі та в Україні були ревіталізовані після військових конфліктів або інших критичних ситуацій, і стали прикладами успішної трансформації, яка поєднує сучасні технології та традиційні методи збереження експонатів. Ревіталізація музеїв після військових конфліктів чи інших кризових ситуацій є важливим процесом для збереження культурної спадщини та адаптації музейних просторів до нових вимог часу. Цей процес передбачає не лише відновлення фізичних структур, але й інтеграцію сучасних технологій для поліпшення взаємодії з відвідувачами, підвищення інклюзивності та забезпечення безпеки експонатів. Одним із основних аспектів ревіталізації є модернізація музейних інфраструктур, що включає встановлення сучасних систем безпеки, які можуть забезпечити захист колекцій в разі екстрених ситуацій. Зокрема, у разі стихійних лих, пожеж або інших загроз, важливо мати евакуаційні системи, що дозволяють швидко переміщувати експонати в безпечні зони. Це може включати автоматизовані транспортні системи, спеціальні

сховища та технології для швидкої обробки інформації про загрози, що дозволяють оперативно реагувати. Крім того, важливою частиною ревіталізації є впровадження сучасних технологій для покращення освітніх і культурних програм. Це може бути як інтерактивний контент, що дозволяє відвідувачам глибше занурюватися в історію та культуру, так і використання доповненої та віртуальної реальності для відтворення історичних реконструкцій або перегляду експонатів у тривимірному форматі. Такі технології роблять музейні експозиції більш доступними і зрозумілими для ширшої аудиторії, включаючи молодь та людей з обмеженими можливостями. Важливою складовою є також використання сучасних методів освітлення та клімат-контролю, що не лише підвищує комфорт відвідувачів, але й допомагає зберігати експонати в належних умовах. Для цього застосовуються спеціальні системи, які автоматично регулюють температуру, вологість і рівень освітленості в залежності від потреб конкретних об'єктів, що дозволяє продовжити термін їх збереження. Ревіталізація музеїв також сприяє зростанню їхньої привабливості як культурних центрів, що, в свою чергу, стимулює залучення нових відвідувачів. Усі ці зміни дозволяють музеям не тільки відновити свою роль як носіїв історії, а й стати сучасними, доступними і функціональними культурними просторами, які відповідають вимогам сьогодення.

Зарубіжні приклади музеїв після ревіталізації :

1. Музей історії Варшави, Польща.

Музей Варшави в Польщі є одним із найяскравіших прикладів успішної ревіталізації, яка об'єднала історичну автентичність із сучасними технологіями та інноваційними рішеннями. Цей музей, розташований у Старому місті Варшави, став не лише символом культурної віднови міста після Другої світової війни, а й сучасним прикладом адаптації культурного простору до нових вимог.

Музей Варшави був заснований у 1936 році в ряді історичних будинків на Ринковій площі Старого міста. Після Другої світової війни, коли місто було практично зруйноване, музей разом із навколишніми будівлями відновили як частину грандіозного проєкту реконструкції Старого міста. До початку 2010-х

років музей потребував оновлення через застарілу інфраструктуру, недостатню доступність для відвідувачів з обмеженими можливостями та потребу в інтеграції сучасних технологій. Це стало причиною масштабної ревіталізації, яка тривала з 2011 по 2017 рік.

Для відновлення були застосовані такі новітні технології:

- було збережено фасади та інтер'єри історичних будівель, проте планування змінили, щоб зробити його зручнішим для відвідувачів.

- було впроваджено сучасні комунікації та інженерні мережі, які інтегрували максимально непомітно.

- музеї встановлено інтерактивні дисплеї, мультимедійні інсталяції та цифрові архіви, які дозволяють відвідувачам детальніше ознайомитися з експонатами.

- спеціально розроблені мобільні додатки та QR-коди допомагають отримати додаткову інформацію.

- музей став повністю доступним для людей з обмеженими можливостями завдяки доданню ліфтів, пандусів та спеціально розроблених маршрутів.

- було встановлено сучасні системи пожежогасіння та автоматизовані механізми для швидкої евакуації експонатів у разі надзвичайних ситуацій, що стало особливо важливим через унікальність колекцій.

По завершенню ревіталізаційних робіт Музей Варшави відкрився у 2017 році як сучасний культурний центр. Центральною частиною стала експозиція "Речі Варшави", яка демонструє понад 7 тисяч об'єктів, що ілюструють історію міста. Оновлення дозволило значно підвищити інтерес серед різних категорій відвідувачів, включаючи молодь і людей з особливими потребами. Ревіталізація не лише зберегла історичну спадщину, а й перетворила музей на сучасний простір для взаємодії з культурою. (Додаток)

2. Національний музей Боснії та Герцеговини в Сараєво (Zemaljski Muzej)

Музей Боснії та Герцеговини є однією з найвизначніших культурних установ країни. Заснований у 1888 році за часів Австро-Угорської імперії, він став не лише простором для експозицій, а й центром наукових досліджень. Зокрема, тут зібрано понад три мільйони артефактів, включаючи всесвітньо

відому Сараєвську агаду — середньовічну єврейську рукописну книгу. Музей переживав складні часи через політичні та фінансові кризи, особливо після війни в 1990-х роках. Конфлікти і розділення країни призвели до відсутності стабільного фінансування. Музей був закритий на три роки до 2015 року, коли його вдалося відкрити завдяки зусиллям міжнародних організацій, місцевих активістів і донорів.

Під час відновлення музей отримав сучасні інфраструктурні оновлення, спрямовані на збереження колекцій і забезпечення кращого досвіду для відвідувачів. Ось ключові процеси ревіталізації даного музею:

- було відремонтовано головну будівлю, включаючи покращення доступності для людей з обмеженими можливостями та модернізацію інфраструктури.

- було заплановано оновлення ботанічного саду з виходом до Wilson Promenade. Додаткові площі будуть використані для створення павільйону з кафе, сувенірного магазину та багатофункціональних зон для відвідувачів.

- у музеї планується використовувати інтерактивні дисплеї, системи управління потоком відвідувачів та нові освітні програми, що забезпечать залучення широкої аудиторії.

- встановлення клімат-контролю, систем охорони та цифровізація колекцій.

Відкриття музею у 2015 році відновило доступ до його унікальних колекцій. На додаток до класичних експозицій, музей став майданчиком для міжнародного діалогу, спрямованого на збереження культурної спадщини в умовах криз. Сьогодні він працює як освітній і дослідницький центр, привертаючи увагу до багатокультурної історії Боснії.

3. Іракський національний музей у Багдаді

Іракський музей є одним із найважливіших культурних закладів Близького Сходу, але його історія зазнала великих потрясінь через війни та мародерства. Його ревіталізація є прикладом зусиль для збереження та повернення культурної спадщини в умовах надзвичайних викликів. Заснований у 1926 році,

Іракський національний музей був осередком стародавньої історії Месопотамії, яка включала експонати з цивілізацій шумерів, вавилонян та асирійців. У 2003 році, під час війни в Іраку, музей постраждав від масштабного розграбування, під час якого було викрадено тисячі артефактів. Це стало потужним ударом по культурній спадщині країни, і повернення цих предметів стало ключовою метою міжнародних зусиль.

Ревіталізація музею почалася після стабілізації безпеки у Багдаді та залучення міжнародної підтримки. Основні аспекти включали:

- Близько 15 000 викрадених артефактів було повернуто завдяки міжнародним домовленостям, поліції та активним зусиллям уряду Іраку.
- Будівлю музею було відновлено з акцентом на безпеку, включаючи вдосконалені системи контролю доступу, щоб запобігти майбутнім інцидентам.
- Інсталяція сучасних систем збереження експонатів, включаючи регульовані кліматичні умови, необхідні для збереження стародавніх артефактів.
- Створення цифрових архівів та інтерактивних дисплеїв для залучення молодого покоління та забезпечення доступу до інформації у віртуальному форматі.
- Розробка нових програм для відвідувачів, включаючи мобільні додатки, що надають інформацію про експонати, та аудіогідів для кращого розуміння історичного контексту.
- Було розроблено спеціальні процедури евакуації артефактів у разі надзвичайної ситуації, що враховують досвід попередніх конфліктів.

Ревіталізація дозволила музею знову відкритися у 2015 році, ставши символом відродження іракської культури. Він залучає як місцевих, так і міжнародних відвідувачів, сприяючи кращому розумінню стародавньої історії регіону. Оновлений музей став важливим символом стійкості іракського народу. Іракський національний музей також став платформою для міжнародної

співпраці, залучаючи експертів з усього світу для збереження культурної спадщини, що має глобальне значення.

4. Лувр у Лансі, Франція.

Лувр у Лансі – це сучасна філія Лувру, побудована в індустріальному регіоні Франції, який зазнав значних економічних труднощів. Музей був створений як частина плану регіональної ревіталізації, що спрямована на відродження колишніх шахтарських міст.

Одна з головних причин ревіталізації — це бажання перетворити старий промисловий район на сучасний культурний центр, який може привабити нових відвідувачів та стати важливою частиною національної культурної спадщини Франції. Після того як Франція вирішила перенести частину колекцій Лувру з Парижа до Лансу, було необхідно створити нову, сучасну музейну інфраструктуру, яка б відповідала вимогам сучасного музейного простору, а також враховувала б потреби відвідувачів і місцевої громади. Також важливим фактором була необхідність подолання економічних і соціальних проблем цього регіону, що переживав період економічного спаду через згорання промисловості. Ревіталізація Лувра в Лансі мала на меті не лише покращення інфраструктури, а й сталий розвиток регіону через створення культурного центру, який би стимулював розвиток туризму, створення робочих місць та підвищення рівня освіти і культури в регіоні. Крім того, музей став символом відродження після індустріальної депресії і надав можливість для культурної інтеграції та економічного підйому. Ревіталізація була частиною ширшої стратегії розвитку місцевості, яка включала створення нових архітектурних рішень, покращення транспортної інфраструктури, а також застосування новітніх технологій для інтерактивного та доступного музеєзнавства.

Проект музею створений японським бюро SANAA у співпраці з американськими архітекторами Imrey Culbert. Дизайн комплексу підкреслює мінімалізм і легкість. Будівлі розташовані у формі дуги, інтегруючись у природний ландшафт парку, створеного навколо музею.

Основні аспекти ревіталізації музею :

- використовуються світлодіодні системи для рівномірного підсвічування експонатів без ризику пошкодження.
- відвідувачі можуть досліджувати історичні контексти творів через сенсорні панелі, які надають додаткову інформацію про експонати.
- мультимедійні інсталяції: Звукові та візуальні ефекти для більшої інтерактивності виставок.
- віртуальні та доповнені реальності (AR/VR) дають змогу відвідувачам побачити, як виглядали предмети у контексті їх епохи.
- виставковий зал довжиною 120 метрів, що демонструє понад 200 експонатів у хронологічному порядку.
- площі адаптовані для масштабних тематичних експозицій, що змінюються кілька разів на рік.
- простори для воркшопів, освітніх програм і лекцій.

Результатом ревіталізації стало перетворення Лансу на привабливий туристичний і культурний центр, який щорічно відвідують сотні тисяч туристів. Ревіталізація сприяла економічному зростанню, створенню нових робочих місць і покращенню якості життя місцевих жителів. Успішна інтеграція сучасних технологій і культурної спадщини зробила музей важливою частиною міжнародної мережі культурних об'єктів, які поєднують традицію й інновації.

5. Музей Алеппо, Сирія

Іракський національний музей у Багдаді пережив серйозні випробування під час і після війни в Іраку. Його історія і причинна необхідність у ревіталізації безпосередньо пов'язані з наслідками військових конфліктів, які серйозно пошкодили багато експонатів і частини будівлі музею. Музей, що був заснований в 1926 році, пережив низку обстрілів і грабежів, що завдало значної шкоди його колекціям. Ревіталізація Іракського національного музею в Багдаді після війни зосереджувалася на відновленні музейних експонатів і реконструкції інфраструктури. Після грабежів і пошкоджень, які музей зазнав

під час війни 2003 року, він потребував серйозного відновлення. Ось основні етапи цієї ревіталізації:

- музей зазнав значних пошкоджень через війни та грабежі. Тому першочерговою метою стало відновлення і зміцнення будівлі музею. Проведена реконструкція пошкоджених частин будівлі, зокрема, заміна та реставрація пошкоджених стін і підлог.

- значна частина колекцій була викрадена під час грабежів, тому було розпочато відновлення і репатріацію викрадених артефактів за допомогою міжнародних зусиль. Використовувались сучасні методи реставрації, а також впровадження 3D-моделювання для відновлення втрачених артефактів.

- окрему увагу приділили створенню цифрових архівів, що дозволили зберігати віртуальні копії експонатів і зробити їх доступними для дослідників і відвідувачів.

- становлення інтерфейсів для віртуальних турів та мобільних додатків, які дозволяють переглядати колекції онлайн.

- для полегшення доступу до експонатів і створення більш інтерактивного досвіду були впроваджені інтерактивні дисплеї, сенсорні екрани та мультимедійні презентації.

Ревіталізація сприяла відновленню музею як важливого культурного об'єкта. Вдалося зберегти більшість експонатів, забезпечити нові можливості для дослідження через цифрові ресурси, а також значно покращити доступ до музею для міжнародної аудиторії, особливо через онлайн-платформи та віртуальні тури. Музей став важливим центром для реабілітації культури і спадщини Іраку після тривалої війни.

Українські приклади музеїв після ревіталізації :

1. Національний музей історії України у Другій світовій війні, Київ

Музей є одним із найбільших музеїв України, присвячених збереженню пам'яті про боротьбу українського народу під час Другої світової війни. У

сучасних умовах війни в Україні музей зберіг актуальність та розширив свою діяльність, впроваджуючи нові підходи до експозицій та функціонування. Музей, заснований у 1981 році, зазнав необхідності оновлення через зміну контексту війни в Україні. Після початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році, музей зосередився на документуванні та висвітленні сучасних воєнних подій, збираючи артефакти та створюючи нові експозиції, які демонструють боротьбу України за незалежність. Це стало відповіддю на нові виклики, які стояли перед музейною установою: потреба в оновленні концепції, розширенні змісту виставок і використанні новітніх технологій для привернення уваги до актуальної історії. Етапи та технології ревіталізації :

- музей розробив нову виставку "Україна – Розп'яття", яка висвітлює події російсько-української війни. У ній представлено понад 1700 експонатів, включно з артефактами, зібраними з місць боїв на Київщині та Чернігівщині.

- для інтерактивності та більшого залучення аудиторії було впроваджено мультимедійні засоби, віртуальні тури та цифрові архіви.

- завдяки мобільним експозиціям музейні матеріали представляли в міжнародних локаціях, таких як США, Естонія та Латвія. Це сприяло поширенню інформації про українську боротьбу серед закордонної аудиторії.

- для збереження існуючих колекцій було проведено консервацію та модернізацію виставкових приміщень.

Реновація дозволила музею залишатися актуальним у контексті сучасної війни. Установа отримала міжнародне визнання завдяки представленню матеріалів, які висвітлюють героїзм українців у боротьбі за свободу. Новий формат експозицій, інтерактивність і сучасні технології зробили музей більш привабливим для широкої аудиторії, включно з молоддю та іноземними відвідувачами.

2. Одеський художній музей.

Одеський художній музей, розташований у старовинному палаці Нарішкіних (побудованому в 1820-х роках), відкрив свої двері у 1899 році

завдяки меценату Григорію Маразлі. Протягом своєї історії музей зазнавав викликів, особливо під час Другої світової війни, коли частина колекції була евакуйована, а понад 5000 експонатів втрачено через окупаційні війська. Попри це, заклад зберіг своє значення як культурний центр Одеси, володіючи унікальними творами мистецтва різних епох. Основною метою реновації стало бажання модернізувати музей, забезпечити його адаптацію до сучасних вимог, зробити його привабливим для молодшої аудиторії та інтегрувати новітні технології. Початок нової епохи для музею пов'язаний із приходом на посаду директора у 2018 році відомого художника Олександра Ройтбурда. Його ініціативи включали збереження культурної спадщини, залучення нових експозицій та осучаснення підходів до виставкової діяльності. Основні засади реновації музею :

- палац Нарішкіних зазнав оновлення, враховуючи потреби сучасних виставкових стандартів.

- було створено нові тематичні виставки, які залучили сучасні методи подачі матеріалу.

- впроваджено інтерактивні експозиції, які зробили мистецтво доступнішим для відвідувачів.

- музей розпочав проведення лекцій, майстер-класів та інтерактивних програм для різних вікових груп. – налаг

оджено співпрацю з іншими культурними установами та активізовано медійне висвітлення діяльності музею.

Реновація Одеського художнього музею дала змогу зберегти його унікальну колекцію, забезпечити інтерактивність та відкритість закладу, а також привернути увагу ширшої аудиторії. Сучасний музей став місцем, де традиція поєднується з інноваціями, а культура— із сучасними викликами.

3. Львівський історичний музей

Львівський історичний музей — один із найстаріших музеїв України, заснований у 1893 році. Розташований у кількох будівлях Львова, зокрема у

відомих пам'яток архітектури на площі Ринок. Його колекція охоплює понад 370 тисяч експонатів, включаючи археологічні знахідки, стародавні рукописи, зброю, меблі, картини та багато інших артефактів, які відображають історію України та Львова.

Музей складається з кількох відділів:

-Палац Корнякта, де знаходиться експозиція «Історія Львова».

-Італійський дворик, який є популярним туристичним місцем.

-Відділ «Музей визвольної боротьби України» та інші філії, що висвітлюють різні етапи історії.

Історичні приміщення, включаючи Палац Корнякта, потребували термінової реставрації через зношеність фасадів і внутрішніх структур.

- Багато виставок залишалися статичними, не відповідали сучасним вимогам інтерактивності.
- Молодь та туристи виявляли більший інтерес до інтерактивних культурних просторів, що змусило музей шукати шляхи для модернізації.
- Як і більшість культурних закладів України, музей мав обмежені ресурси для оновлення.

Реновація стала необхідною для збереження історичних будівель, адаптації експозицій до сучасних стандартів та залучення нових відвідувачів.

Етапи реновація та впроваджені технології:

- оновлення фасадів історичних споруд, зокрема палацу Корнякта.

Відновлення інтер'єрів із дотриманням автентичності.

- створення нових тематичних виставок, які інтегрують сучасні методи подачі матеріалу.

- використання мультимедійних інсталяцій для надання історичним експонатам нового виміру.

- запровадження аудіогідів кількома мовами.
- використання мобільних додатків для віртуальних екскурсій.
- оцифрування архівних матеріалів та створення онлайн-бази даних колекцій.
- розробка віртуальних турів для туристів, які не можуть відвідати музей фізично.
- проведення інтерактивних лекцій, воркшопів і тематичних екскурсій для молоді.

Реновація Львівського історичного музею дозволила зберегти його унікальну архітектурну спадщину, покращити експозиції та залучити нову аудиторію, особливо молодь та іноземних туристів. Завдяки інтеграції сучасних технологій музей став не лише місцем для ознайомлення з історією, а й центром інноваційної культурної взаємодії. Результатом є зростання відвідуваності, покращення туристичної інфраструктури Львова та закріплення статусу музею як провідного історико-культурного центру України.

4. Музей Ханенків у Києві.

Музей Ханенків, офіційно відомий як Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, є однією з найвідоміших і найцінніших художніх інституцій України. Заснований на основі приватної колекції подружжя Ханенків, музей є справжнім скарбом західноєвропейського, азійського та українського мистецтва. Його унікальна колекція містить понад 25 тисяч експонатів, зокрема твори Рембрандта, Рубенса, Буше та багатьох інших майстрів.

Музей Ханенків у Києві, як і багато інших культурних інституцій, мав потребу в масштабній реновації через сукупність причин. Його будівля, зведена в кінці XIX століття, зазнала значного зносу. Віковий стан будинку створював ризики для збереження унікальних експонатів, адже кліматичні умови та недостатня ізоляція могли негативно впливати на витвори мистецтва. Крім того, інженерні мережі, зокрема системи опалення та вентиляції, потребували

оновлення для забезпечення стабільного мікроклімату. Ще однією причиною стала необхідність відповідати сучасним стандартам музейної справи. Експозиції, створені за старими підходами, вже не забезпечували достатньої інтерактивності та залучення відвідувачів, особливо молоді, яка звикла до технологічних інновацій. Актуальною також була проблема обмеженого доступу до музею для людей з особливими потребами, що суперечило вимогам інклюзивності. Культурна та освітня роль музею також вимагала посилення. Зростаючий інтерес до культурної спадщини України створив потребу у використанні новітніх технологій для популяризації колекції не лише в країні, а й за кордоном. Усі ці фактори спонукали до проведення повного оновлення будівлі, експозицій та інфраструктури музею.

Основні етапи реновації музею :

- відновлення фасадів і декору особняка Ханенків.
- реставрація інтер'єрів у стилі неоренесанс і бароко, зокрема стелі, стін, ліпнини та підлоги.
- підсилення фундаменту та оновлення інженерних мереж для забезпечення довговічності споруди.
- реформування експозиційної логіки, що дозволяє краще розкрити зв'язки між різними культурами та епохами.
- інтеграція мультимедійних елементів для покращення досвіду відвідувачів. Створення віртуального туру музеєм для віддалених відвідувачів.
- встановлення сенсорних екранів з інтерактивною інформацією про експонати.
- розробка мобільного додатка для глибшого ознайомлення з колекцією. Для створення онлайн-архіву та забезпечення доступу до експонатів для науковців та широкої аудиторії.
- встановлення ліфтів та пандусів для полегшення доступу.

- оновлення освітлення та системи клімат-контролю для збереження експонатів.

- колекції доступні декількома мовами для зручності іноземних відвідувачів.

Реновація музею Ханенків значно покращила його привабливість і функціональність. Інституція стала доступнішою для різних категорій відвідувачів, зокрема молоді та людей з особливими потребами. Музей зміцнив свої позиції як центр культурного та освітнього життя Києва, пропонуючи як традиційні, так і сучасні підходи до експозицій. Оновлення також сприяло збереженню унікальної колекції та її популяризації на міжнародному рівні.

Реновація музеїв є важливим етапом розвитку культурних інституцій, що дозволяє зберігати та популяризувати культурну спадщину, застосовуючи сучасні технології та інноваційні підходи до експозицій. Як зарубіжні, так і українські музеї, що зазнали реновації після важких періодів, таких як війни чи економічні труднощі, стали прикладами успішної адаптації до нових умов.

На міжнародному рівні такі музеї, як Національний музей історії Варшави, Іракський національний музей у Багдаді та Лувр у Лансі, стали прикладами того, як сучасні технології, архітектурні оновлення та інноваційні музейні практики можуть бути застосовані для збереження культурних цінностей і забезпечення зручного доступу для відвідувачів. Технології, такі як інтерактивні екрани, віртуальні тури, мультимедійні інсталяції, цифрові архіви та інші інструменти, дозволили значно поліпшити досвід відвідувачів і зберегти експонати в належних умовах. Крім того, важливими аспектами стали інклюзивність, доступність для осіб з обмеженими можливостями та створення сприятливого мікроклімату для збереження колекцій.

В Україні, музеї, такі як Музей Ханенків, Львівський історичний музей та Одеський художній музей, також пройшли значну реновацію. Основними завданнями були покращення стану будівель, оновлення інфраструктури та створення можливостей для інтерактивного знайомства з культурною спадщиною. Як і в зарубіжних музеях, в Україні значну роль в оновленні

відіграють новітні технології: сенсорні екрани, мобільні додатки, інтерактивні виставки та віртуальні тури. Крім того, модернізація музеїв в Україні допомогла підвищити їх роль як освітніх і культурних центрів, що дозволяють не лише зберігати, але й активно презентувати національну спадщину як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях.

У результаті реновації, як закордонні, так і українські музеї стали більш відкритими, інклюзивними та технологічно розвиненими. Вони успішно поєднують збереження історії з використанням нових методів взаємодії з аудиторією, що робить їх важливими центрами культурного розвитку і навчання для різних поколінь.

Висновки до першого розділу.

Проектування музейних приміщень є складним і багатогранним процесом, що вимагає врахування багатьох факторів, від архітектурних особливостей до інтеграції сучасних технологій і забезпечення умов для збереження культурної спадщини. Основними засадами проектування є створення комфортного та функціонального простору, який би відповідав вимогам щодо збереження експонатів та зручності для відвідувачів. Важливим аспектом є правильне зонування приміщень, оптимальне використання природного та штучного освітлення, а також створення належних умов для вентиляції та акустики. Особливу увагу слід приділити ревіталізації музейних приміщень, що передбачає не тільки реставрацію історичних будівель, а й їх адаптацію до сучасних вимог, зокрема щодо енергоефективності, доступності та безпеки. Використання сучасних технологій відіграє важливу роль у розвитку музейного простору. Віртуальні тури, інтерактивні експозиції та доповнена реальність значно покращують взаємодію відвідувачів з музейними колекціями та роблять їх доступнішими для більшої кількості людей. Це дозволяє створювати нові форми взаємодії з експонатами, залучаючи різні вікові та соціальні групи. Технології дозволяють також зберігати і представляти культурну спадщину через цифрові платформи, що робить музеї доступними не лише фізично, але й віртуально для відвідувачів з різних куточків світу.

Вивчаючи українські та зарубіжні аналоги, можна відзначити, що в Україні також розвивається цей напрямок, хоча досягнення в цьому напрямку є ще на етапі зародження. Проте в багатьох міжнародних музеях вже активно використовуються інноваційні рішення, що поєднують старовинну архітектуру з новітніми технологіями. Таким чином, сучасне проектування музеїв сприяє збереженню культурної спадщини, створенню доступних і комфортних умов для відвідувачів та використанню новітніх технологій для покращення музейних просторів.

РОЗДІЛ II. ОБГРУНТУВАННЯ ТА СТРУКТУРА ДИЗАЙН КОНЦЕПЦІЇ ІНТЕР'ЄРУ МУЗЕЮ

Історико-краєзнавчий музей у селі Іванкові Київської області є важливим осередком збереження культурної та історичної спадщини регіону. Його відновлення є ключовим етапом у процесі ревіталізації, що має на меті адаптацію музею до сучасних вимог суспільства та створення комфортного простору для збереження, популяризації та взаємодії з історичними цінностями. Дизайн-концепція інтер'єру покликана гармонійно поєднати історичну складову музею з інноваційними підходами до організації простору, зробивши його доступним, функціональним і привабливим для різних груп відвідувачів.

Оновлений інтер'єр має відповідати сучасним тенденціям музейного дизайну, включаючи інтерактивність, інклюзивність та зручну навігацію, водночас підкреслюючи унікальність експозицій та зберігаючи автентичність культурного контексту. Таким чином, розробка дизайн-концепції музею спрямована не лише на естетичну трансформацію, але й на підвищення його значущості як центру культурного та освітнього життя громади. У цьому розділі представлено обґрунтування концепції та запропоновану структуру її реалізації, яка враховує специфіку об'єкта, потреби аудиторії та особливості регіону.

Музейний дизайн сьогодні орієнтований на створення просторів, які не лише зберігають історичну спадщину, а й стають майданчиками для інтерактивної взаємодії з відвідувачами. У майбутній концепції дизайн-проекту музею в Іванкові враховано ключові сучасні тенденції, спрямовані на покращення відвідуваності, функціональності та емоційного сприйняття музею.

1. Інтерактивність

Інтерактивні елементи стануть основою для залучення відвідувачів до активного пізнання історії регіону. Серед рішень:

- Інтерактивні екрани дозволять відвідувачам досліджувати експонати, переглядати віртуальні моделі археологічних артефактів чи картографічні дані історичної місцевості.

- Впровадження освітніх ігор, таких як віртуальні квести, що дозволяють зануритися в історію через симуляцію реальних подій чи професій.
- Можливість "оживити" експонати через смартфон або планшет, наприклад, віртуально відтворюючи сцени з минулого.

2. Мультимедіа

Сучасні мультимедійні технології зроблять музейний простір більш динамічним і привабливим для аудиторії. Планується впровадження:

- Для створення тематичних мультимедійних шоу, які підсилюватимуть враження відвідувачів, наприклад, реконструкція подій або природного середовища регіону.
- Можливість демонстрації документальних фільмів, інтерв'ю з експертами або місцевими жителями, які діляться спогадами.
- Додавання аудіоатмосфери, такої як звуки природи або голоси, що імітують діалоги історичних персонажів.

3. Зручність навігації

Важливою складовою дизайн-концепції є створення інтуїтивно зрозумілого простору, де відвідувачі легко орієнтуватимуться. Для цього передбачено:

- Інформаційні таблички та стрілки з чітким і зрозумілим шрифтом, доповнені графічними символами та QR-кодами для отримання додаткової інформації.
- Використання мобільних додатків, які пропонують маршрути відвідування залежно від інтересів аудиторії.
- Розділення простору на тематичні блоки з легким доступом до кожного, щоб уникнути перевантаження або плутанини.

4. Інклюзивність

Концепція майбутнього музею враховуватиме потреби різних категорій відвідувачів, забезпечуючи доступність для всіх. Для цього будуть реалізовані такі рішення:

- Створення безбар'єрного середовища — пандусів, широких проходів, ліфтів або підйомників у разі необхідності.
- Наявність тактильних елементів для людей із порушенням зору, зокрема моделей експонатів, що можна торкатися.
- Впровадження аудіогідів для людей із порушенням зору та відео з субтитрами для людей із порушенням слуху.
- Інформаційні матеріали кількома мовами для зручності туристів із різних країн.

Узгодженість цих сучасних елементів із загальним стилем музею забезпечить не лише привабливий вигляд інтер'єру, але й підвищить функціональність простору. Відвідувачі отримають можливість не просто споглядати експонати, а й активно взаємодіяти з історією через сучасні технології, що сприятиме популяризації культурної спадщини села Іванків і залученню нових аудиторій.

2.1. Основні методи художнього оформлення інтер'єру музею

Основні методи художнього оформлення інтер'єру музею включають різноманітні техніки та підходи, які допомагають створити атмосферу, що відповідає концепції музею та підвищує сприйняття експонатів. Основні методи можна розділити на кілька категорій:

1. Колір

Колір є потужним інструментом, що впливає на настрій відвідувачів. У музеях часто використовують кольорову палітру для підкреслення теми або атмосфери. Наприклад, для історичних музеїв використовуються приглушені, спокійні кольори, які не відволікають від основних експонатів. Яскраві кольори

можуть бути використані в сучасних або інтерактивних музеях, щоб створити динамічну атмосферу.

2. Освітлення

Освітлення відіграє ключову роль у музейному дизайні. Воно не лише забезпечує видимість експонатів, але й може створювати особливий емоційний фон. Правильне освітлення допомагає підкреслити важливі експонати, а також може бути використано для створення театральних ефектів чи підкреслення архітектурних особливостей інтер'єру. Різноманітні види освітлення включають загальне, акцентне та декоративне освітлення.

3. Матеріали

Вибір матеріалів для оформлення інтер'єру також має велике значення. Наприклад, використання натурального дерева, каменю або металу може створити враження сталості і історичної цінності в музеях, присвячених культурній спадщині. Сучасні музеї часто використовують новітні матеріали, такі як скла або композитні матеріали, для створення легких та естетично виразних конструкцій.

4. Інтерактивні елементи

Інтерактивні елементи стають все більш популярними в сучасному музейному оформленні. Вони включають інтерактивні екрани, сенсорні панелі, відео та мультимедійні інсталяції, які дозволяють відвідувачам взаємодіяти з експонатами та отримувати додаткову інформацію. Це особливо важливо для молодшої аудиторії, яка має більшу схильність до використання технологій.

5. Графіка та стенди

Графіка та інформаційні стенди також є важливою частиною художнього оформлення. Вони дозволяють представити історичну або культурну інформацію зрозумілим і цікавим способом. Використання естетичних шрифтів, стильних панелей та інтеграція графіки з експонатами дозволяє створювати єдину концепцію, що підвищує сприйняття матеріалу.

6. Меблі та предмети інтер'єру

Вибір меблів та інших предметів інтер'єру також має велике значення. Вони повинні поєднуватися з основною концепцією музею та не відволікати від експонатів. У деяких музеях меблі виконують функцію не лише практичну, але й естетичну. Наприклад, стійки для експонатів можуть бути виготовлені з матеріалів, які гармоніюють з загальним інтер'єром, підкреслюючи візуальний стиль музею.

7. Архітектурні елементи

Архітектурні елементи, такі як арки, колони, нішеві стелажі, можуть бути використані для формування простору музею, надаючи йому особливий характер. У деяких музеях акцент робиться на використанні класичних архітектурних стилів, що відповідають тематиці експозицій.

8. Скульптури та декоративні елементи

Скульптури, вази, декоративні панелі та інші декоративні елементи можуть бути використані для доповнення теми або навіть для створення окремої експозиції в рамках загального інтер'єру. Вони не тільки прикрашають простір, але й допомагають створити особливу атмосферу, що відповідає науковій або культурній темі музею.

Ці методи оформлення інтер'єру музею є частинами більшого процесу дизайну, який визначає естетичний та функціональний аспект простору, сприяючи максимальному впливу на відвідувачів та підвищенню їхньої зацікавленості в експозиціях.

2.2. Функціонально-планувальне рішення приміщення музею

Функціонально-планувальне рішення музею є ключовим аспектом його проектування, яке безпосередньо впливає на ефективність використання простору, зручність для відвідувачів та відповідність сучасним стандартам. Особливого значення цей процес набуває у контексті збереження культурної спадщини, особливо у випадках, коли мова йде про ревіталізацію історичних об'єктів. У таких проєктах планування відіграє вирішальну роль у створенні

комфортного, доступного та привабливого середовища, що враховує потреби різних категорій користувачів. Грамотне функціональне зонування музею дозволяє організувати простір таким чином, щоб забезпечити логічний та комфортний маршрут для відвідувачів. Добре продуманий шлях — від фойє до експозиційних залів, із зручними зонами відпочинку, сувенірними магазинами та санітарними вузлами — сприяє позитивному досвіду перебування у закладі. Водночас раціональне розподілення площі дає змогу створити гармонійне співіснування виставкових, адміністративних, технічних і рекреаційних зон, що забезпечує ефективність функціонування музею.

Однією з основних вимог сучасного музею є інклюзивність. Простір має бути доступним для всіх, зокрема для маломобільних груп населення, людей із сенсорними порушеннями та сімей із дітьми. Це передбачає створення безбар'єрного середовища, яке дає змогу вільно користуватися всіма приміщеннями закладу. Також важливо враховувати гнучкість і адаптивність простору. Планування має передбачати можливість змін функціонального призначення приміщень, що дозволить використовувати виставкові зали для проведення лекцій, тимчасових експозицій чи інших заходів. Не менш важливою складовою є відповідність культурним і естетичним цінностям. Функціонально-планувальне рішення повинно відображати унікальність музею, його зв'язок із місцевою історією та культурою. Це особливо актуально для музеїв, що знаходяться в регіонах, постраждалих від воєнних дій, як, наприклад, музей у селі Іванків Київської області. У цьому випадку планування має поєднувати захисні функції із забезпеченням інтерактивності та залученням аудиторії. Основними цілями функціонального планування є створення зручного маршруту для відвідувачів, який забезпечує інтуїтивний перехід між зонами музею, гармонійне поєднання історичної атмосфери з сучасними технологіями, а також підвищення безпеки та комфорту. Крім того, важливо інтегрувати в простір зони взаємодії, такі як освітні простори, інтерактивні експозиції та місця для відпочинку, що сприяють активній участі відвідувачів у культурних процесах. Розробка функціонально-планувального рішення музею в селі Іванків дозволяє створити не лише зручний простір для збереження та

демонстрації культурної спадщини, а й сучасний центр соціальної взаємодії, інновацій та просвітництва. У контексті збереження спадщини в умовах конфліктів і воєнних дій планування простору повинно враховувати як захисні функції, так і можливість встановлення зв'язку між минулим і майбутнім через інтерактивні елементи.

Таким чином, функціонально-планувальне рішення музею є основою, яка визначає його ефективність, адаптивність до викликів сучасності та здатність стати важливим осередком культури, історії та натхнення. Це комплексний процес, що сприяє гармонізації простору, оптимізації його використання та максимальному залученню аудиторії до діалогу з минулим і сучасністю.

Функціональні зони історико-краєзнавчого музею :

1. Вхідна група

Вхідна група є важливою частиною музею, оскільки це перше місце, яке зустрічає відвідувачів. Вона повинна бути доступною, зручним для людей з різними потребами, зокрема для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Зона повинна включати не лише основний вхід, а й місце для інформаційних стендів або каси, де відвідувачі можуть отримати всю необхідну інформацію про музей та поточні виставки. Крім того, важливо забезпечити безпеку і зручний доступ в будь-яку пору року.

2. Санвузол

Санвузол є важливою частиною інфраструктури музею. В вашому випадку санвузол повністю інклюзивний, що відповідає сучасним вимогам доступності для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Це забезпечує комфорт для відвідувачів з інвалідністю, що є обов'язковим за чинними нормами. Санвузол повинен бути оснащений спеціальними поручнями для зручності, з достатнім простором для маневрування інвалідних візків. Важливо також забезпечити гігієнічні умови для всіх відвідувачів, відповідно до вимог санітарії та безпеки.

3. Адміністрація

Ця зона забезпечує організаційну функцію музею. Тут працює персонал, включаючи адміністрацію, а також зберігаються всі необхідні документи і архіви. Площа цієї зони має бути достатньою для ефективної роботи персоналу. В адміністративному приміщенні можуть також бути кімнати для нарад і переговорів. Важливо забезпечити функціональність цього простору, зокрема, для роботи з відвідувачами, які потребують консультацій чи допомоги. Тут також можуть розміщуватися робочі місця для технічного персоналу.

4. Основна експозиція

Основна експозиція є серцем музею. Це простір, де представлені основні виставки, що розповідають про історію музею та культурну спадщину регіону. Простір цієї зони повинен бути організований так, щоб відвідувачам було зручно оглядати експонати, зберігаючи при цьому їх цілісність. Важливо забезпечити правильне освітлення, вентиляцію, а також контроль за температурними і вологісними умовами для збереження колекцій. Основна експозиція може бути розділена на тематичні зони або виставкові площі в залежності від характеру експонатів.

5. Тематична зала

Тематична зала призначена для проведення спеціальних виставок або подій. Це може бути зала для показу тимчасових експозицій, що змінюються в залежності від сезону чи конкретної теми. Такі виставки можуть бути адаптовані під різні культурні або історичні контексти, а також сприяти залученню різних аудиторій, включаючи молодь та туристів. Для цієї зони важливе належне технічне оснащення, таке як система освітлення, відеоекрани або інтерактивні елементи, що покращують взаємодію з відвідувачами.

6. Тимчасові виставки

Це зона для розміщення виставок, що змінюються з певною періодичністю. Така зона повинна бути універсальною і адаптивною до різних форматів виставок — від класичних картин до мультимедійних експозицій. Важливо, щоб вона могла вмістити великі експонати та бути гнучкою в

налаштуваннях простору в залежності від теми виставки. Це також може включати різноманітні інтерактивні елементи, які дозволяють відвідувачам взаємодіяти з експонатами та краще їх розуміти.

7. Охорона

Зона охорони є важливою частиною музею, оскільки гарантує безпеку експонатів та відвідувачів. Охорона може бути розміщена поруч з головними входами або в центральній частині музею для кращого контролю. Важливо, щоб зони спостереження (камери, системи сигналізації) були розташовані таким чином, щоб забезпечити контроль за всіма важливими ділянками музею. Відвідувачі повинні відчувати себе у безпеці, а експонати — під надійним захистом.

Всі ці функціональні зони є взаємопов'язаними і працюють на досягнення мети створення комфортного, доступного та безпечного середовища для відвідувачів музею. Забезпечення високого рівня інклюзивності, зручності і безпеки є важливими аспектами для успішної роботи музею в цілому.

2.3. Використання сучасних технологій для відновлення та захисту музею

Сучасні технології відкривають нові можливості для розвитку музейного простору, роблячи його більш інтерактивним, доступним і цікавим для відвідувачів різного віку та з різними потребами. Використання інноваційних технологій у музеях дозволяє не лише зберігати і демонструвати культурну спадщину, а й адаптувати музей до вимог часу, зокрема з точки зору взаємодії з відвідувачами, доступності для людей з обмеженими можливостями, а також підвищення рівня освітнього контенту. Це змінює традиційний підхід до музейної діяльності, робить її більш динамічною та інтерактивною. Сучасні технології, такі як доповнена реальність (AR), віртуальна реальність (VR), мультимедійні інсталяції, сенсорні екрани та інтерактивні дисплеї, вже широко використовуються в музеях по всьому світу, змінюючи досвід відвідувачів.

Види сучасних технологій у музеях :

1. Доповнена реальність (AR) - це технологія, яка дозволяє накладати віртуальні об'єкти на реальний світ. За допомогою спеціальних мобільних додатків або носіїв, таких як окуляри доповненої реальності, відвідувачі можуть отримувати додаткову інформацію про експонати, переглядати інтерактивні моделі або навіть переживати історичні події у візуалізованому вигляді. Вона дозволяє взаємодіяти з музейними об'єктами та занурюватися в контекст, який в іншому випадку був би важким для сприйняття. Технологія використовує пристрої, такі як смартфони, планшети, спеціальні AR-окуляри або інші носимі пристрої, щоб накладати віртуальні елементи на зображення реального світу. Наприклад, коли відвідувач наводить камеру свого смартфона на певний експонат, на екрані з'являються додаткові віртуальні об'єкти, тексти чи анімації, що доповнюють інформацію про цей експонат. Це дозволяє створювати багатший досвід взаємодії з експонатами. Доповнена реальність значно покращує досвід взаємодії з музейними експонатами, робить його більш інтуїтивно зрозумілим та інтерактивним. Вона дозволяє людям занурюватися в історію, культуру і науку, поглиблюючи їхнє розуміння та цікавість до теми. Важливою перевагою є також інклюзивність: AR може бути використана для полегшення доступу людей з різними обмеженнями, забезпечуючи рівні умови для всіх відвідувачів.

Застосування AR у музеях:

- Інтерактивні гіді - за допомогою AR можна отримати інформацію про експонати через смартфони або планшети. Це дозволяє доповнити статичні експозиції візуальними елементами та надавати контекст для кращого розуміння.
- Віртуальні реконструкції - AR дозволяє відтворити старовинні об'єкти чи архітектурні пам'ятки, яких більше не існує, або показати, як виглядали історичні місця в минулому.
- Історичні реконструкції - віртуальні прогулянки чи відтворення історичних подій можуть створювати глибше занурення в матеріал.

2. Віртуальна реальність (VR) - дозволяє повністю зануритися в комп'ютерно змодельоване середовище. Музеї використовують VR для створення віртуальних турів по експозиціях, історичних подіях або для відтворення експонатів у 3D, дозволяючи відвідувачам досліджувати їх з усіх боків. Віртуальна реальність також надає можливість для віртуальних реконструкцій архітектурних пам'яток або знищених культурних об'єктів, що може бути особливо корисним у контексті війни чи природних катастроф. Впровадження VR дозволяє музеям демонструвати культурні артефакти і простори, які важко або неможливо представити фізично. Це технологія, що робить музейний досвід доступним для більшої аудиторії, включно з людьми, які не можуть відвідати музеї особисто. VR сприяє популяризації наукових і культурних знань, урізноманітнюючи способи подачі експозицій та роблячи їх більш інтерактивними й інклюзивними. Використання VR у музейному просторі відкриває нові можливості для освітніх програм, залучаючи молодь і роблячи музеї більш цікавими для широкого кола відвідувачів. Ця технологія не лише сприяє збереженню культурної спадщини, але й трансформує підхід до музейних виставок, поєднуючи сучасні цифрові інструменти із традиційними формами представлення історії та мистецтва. З обладнання необхідні : VR-шоломи, потужні комп'ютери для підтримки віртуальних середовищ, ну і звісно програми для інтерактивного дослідження.

Застосування VR у музеях:

- Віртуальні тури - відвідувачі можуть здійснювати прогулянки по музейних залах або археологічних пам'ятках без фізичного перебування в цих місцях.
- Віртуальні реконструкції - VR може бути використана для реконструкції історичних місць, об'єктів чи архітектури, що дозволяє створювати точні копії зруйнованих пам'яток.
- Історичні відтворення - віртуальна реальність дає можливість пережити важливі історичні події, наприклад, битви або великі наукові відкриття, створюючи глибше занурення в контекст.

3. Інтерактивні дисплеї та сенсорні екрани - дозволяють відвідувачам взаємодіяти з експонатами, надаючи додаткову інформацію або проводячи візуальні демонстрації. Сенсорні екрани можуть містити мультимедійні презентації, картки з інформацією, які можна переглядати та взаємодіяти з ними. Це дає можливість створити інтерактивні виставки, де кожен відвідувач може «поринути» в тему, яка його цікавить. Завдяки сенсорним екранам музейні простори стають доступними для різних категорій відвідувачів, зокрема для людей з обмеженими можливостями, оскільки вони можуть використовувати спеціальні інтерактивні інтерфейси з аудіо поясненнями або субтитрами. Це обладнання може також слугувати засобом для реалізації навчальних програм та інтерактивних завдань, де користувачі самостійно розв'язують завдання або вивчають культурну спадщину в ігровій формі. Інтерактивні дисплеї використовуються в музеях для динамічних презентацій та віртуальних турів, що дозволяють відвідувачам обирати теми або експонати, які їх цікавлять, і таким чином створювати індивідуалізований досвід відвідування. Вони також здатні відтворювати інтерактивні карти з можливістю обирати історичні періоди або події для детального ознайомлення. Така технологія не лише підвищує рівень залученості відвідувачів, але й сприяє кращому сприйняттю інформації, що особливо важливо для музейної освіти. Інтерактивні дисплеї та сенсорні екрани відкривають нові можливості для подачі інформації, роблячи її привабливою та зрозумілою для всіх категорій відвідувачів, зокрема дітей, молоді та людей з різними особливими потребами. З обладнання необхідні : сенсорні екрани різних розмірів, спеціальне програмне забезпечення для інтерактивних презентацій.

Застосування інтерактивних дисплеїв у музеях:

- Динамічні презентації - музеї використовують великі сенсорні монітори для демонстрації документів, карт, картин та інших матеріалів.
- Інтерактивні карти - встановлення на екранах карт, на яких можна вибрати певні історичні періоди або події для більш детального вивчення.

- Навчальні інструменти - ігри та інтерактивні завдання на дисплеях, що дозволяють відвідувачам самостійно розв'язувати завдання або вивчати культурну спадщину через інтерактивний контент.

4. Мультимедійні інсталяції - поєднують відео, звуки, освітлення і навіть хімічні або тактильні ефекти для створення досвіду повного занурення. Такі інсталяції можуть відображати історичні етапи, наукові досягнення чи культурні феномени, даючи можливість відвідувачам пережити певні моменти або факти на фізичному і емоційному рівнях. Мультимедійні інсталяції підходять для створення тематичних виставок і можуть адаптуватися під різні аудиторії. Наприклад, такі інсталяції можуть мати альтернативний контент, який адаптований для відвідувачів з обмеженими можливостями: субтитри або аудіозаписи для людей з вадами слуху, інтерактивні панелі на зручній висоті для людей на інвалідних візках тощо. Важливим аспектом є й те, що подібні інсталяції створюють емоційний контакт з відвідувачами, що сприяє більш глибокому запам'ятовуванню та розумінню матеріалу. Мультимедійні інсталяції допомагають музеям постійно оновлювати і модернізувати свої експозиції, залучаючи молодь та створюючи нові формати досвіду, що виходять за рамки звичайного огляду експонатів. Це не лише підвищує привабливість музеїв, але й робить музейний простір місцем для активного навчання і культурного розвитку. Необхідне обладнання : проектори, звукові системи, сенсорні панелі, а також спеціальні програми для створення інтерактивних елементів.

Застосування мультимедійних інсталяцій у музеях:

- Історичні реконструкції - відтворення подій за допомогою аудіо-візуальних ефектів.
- Відображення наукових або мистецьких концепцій - створення інсталяцій, які дозволяють зануритися у складні ідеї або художні твори.
- Тематичні виставки - мультимедійні проекти на основі культури, традицій, науки та природи, що забезпечують доступ до важких для сприйняття концепцій.

5. Аудіогіди та мобільні додатки - давно стали стандартом у музеях, однак сучасні мобільні додатки, які дозволяють отримувати додаткову інформацію через смартфони або інші портативні пристрої, стають все більш популярними. Вони дозволяють створити персоналізований досвід, надаючи додаткові відомості, факти чи навіть анімацію, що супроводжує експонати. Аудіогіди надають можливість слухати розповідь про експонати та виставки, дозволяючи відвідувачам самостійно вибирати темп і порядок огляду. Вони можуть бути як індивідуальними пристроями, які відвідувачі орендують у музеї, так і додатками, доступними на власних смартфонах. Аудіогіди також зручні для людей, які віддають перевагу слуховому сприйняттю інформації, і часто підтримують декілька мов, що робить їх універсальним інструментом для міжнародних відвідувачів. Мобільні додатки дозволяють гнучкіше підходити до відвідування музею, надаючи різноманітні функції: інтерактивні карти для навігації, цифрові каталоги, додаткові зображення та відеоматеріали, а також можливість взаємодії з експонатами через технології доповненої реальності. Крім того, такі додатки часто містять інтерактивні завдання та ігри, що робить відвідування музею цікавішим для дітей і молоді. Аудіогіди та мобільні додатки допомагають музеям стати сучаснішими та доступнішими для широкої аудиторії. Вони створюють інтерактивний простір, що поєднує гнучкість та індивідуалізацію, роблячи музейний досвід більш насиченим і цікавим. З обладнання необхідні : спеціальні пристрої для аудіоекскурсії або смартфони, доступ до інтернету, програмне забезпечення що повинно бути сумісним з мобільними пристроями.

Застосування аудіогідів та мобільних додатків:

- Інформаційні гіді для відвідувачів, що дозволяють прослуховувати подробиці про експонати без необхідності взаємодіяти з персоналом.
- Персоналізовані маршрути з аудіопоясненнями, адаптовані до інтересів відвідувачів.
- Допомога для людей з обмеженими можливостями (наприклад, для людей із порушеннями слуху або зору, де аудіо може бути доповнене субтитрами чи спеціальними сигналами).

Сучасні технології грають важливу роль у забезпеченні доступності музеїв для людей з обмеженими можливостями, створюючи умови для рівного доступу до культурної спадщини. Завдяки інноваційним рішенням, музеї можуть стати доступними для осіб з різними фізичними, сенсорними та когнітивними обмеженнями, дозволяючи їм повною мірою насолоджуватися експонатами та отримувати необхідну інформацію. Вплив на відвідування музею для людей з обмеженими можливостями є значним, оскільки технології дозволяють їм отримати рівний доступ до культурної спадщини, а також забезпечують більшу автономію під час відвідування. Такі рішення не лише покращують відвідування музеїв, але й сприяють соціальній інтеграції, створюючи рівні умови для всіх відвідувачів. Інклюзивність у музейному просторі, завдяки технологіям, сприяє створенню середовища, де кожна людина має можливість взаємодіяти з історією та культурною спадщиною без обмежень, незалежно від фізичних чи сенсорних обмежень.

Переваги та недоліки сучасних технологій у музеях.

Переваги:

- Збільшення інтерактивності та залучення відвідувачів: Технології, як AR, VR, мультимедійні інсталяції та інтерактивні дисплеї, значно підвищують рівень залученості відвідувачів до експонатів, надаючи можливість не лише споглядати, але й активно взаємодіяти з ними. Це дає можливість глибше зрозуміти матеріал і збільшує інтерес, особливо серед молодшої аудиторії.
- Покращення доступності для людей з обмеженими можливостями: Технології забезпечують більшу інклюзивність музеїв, дозволяючи людям з обмеженими можливостями доступ до культурних ресурсів. Наприклад, аудіогіди для людей з порушеннями зору, субтитри та додаткові візуальні ефекти для людей з порушеннями слуху, або спеціально адаптовані VR-програми для осіб з фізичними обмеженнями. Також AR може використовуватися для додавання субтитрів або голосових описів до експонатів.
- Різноманіття навчальних форматів: Сучасні технології дозволяють музеям створювати різноманітні форми навчання — від інтерактивних історичних реконструкцій до віртуальних турів. Це дає відвідувачам можливість

переживати історію і культуру в нових, захопливих формах, що підвищує рівень освіти та розширює горизонти традиційного музеєзнавства.

- Індивідуалізація досвіду відвідування: Використання модульних додатків дозволяє створювати персоналізовані маршрути для кожного відвідувача, в залежності від їхніх інтересів. Це дозволяє кожному відчувати себе як дослідник, формуючи власний досвід, що значно збільшує інтерес до музеїв.

- Інноваційний підхід до збереження та презентації експонатів: Технології, такі як 3D-моделювання, VR і AR, дозволяють відновлювати та презентувати об'єкти, які вже зникли або постраждали. Це створює унікальний досвід для відвідувачів, які можуть побачити те, що в реальності вже неможливо доторкнутися або побачити.

- Підвищення інтересу до музеїв серед цифрових поколінь: Сучасні технології дають змогу музеям бути привабливими для цифрових поколінь. Молодь, яка звикла до технологій у повсякденному житті, з більшим інтересом відвідує музеї, де інтерактивні та технологічні рішення стали основною частиною досвіду.

- Збереження та реставрація культурної спадщини: 3D-сканування і віртуальні реконструкції дозволяють музеям зберігати важливі об'єкти та пам'ятки для майбутніх поколінь, навіть якщо ці предмети постраждали або були втрачені. Вони створюють віртуальні копії, що дозволяють надати доступ до збережених об'єктів без шкоди для фізичних зразків.

- Ефективність і економія ресурсів: Віртуальні тури, онлайн-експозиції і цифрові копії експонатів дозволяють значно скоротити витрати на транспортування, зберігання та догляд за фізичними предметами, при цьому забезпечуючи широкий доступ до культурної спадщини по всьому світу.

Недоліки:

- Висока вартість впровадження та обслуговування: Одна з головних проблем сучасних технологій у музеях — це високі витрати на розробку, впровадження та підтримку технологічних рішень. Наприклад, вартість

віртуальних шоломів, AR-окулярів або інтерактивних екранів може бути дуже високою, а також вимагає постійного оновлення та ремонту.

- Технічні проблеми та потреба у технічній підтримці: Технології потребують наявності технічного персоналу для забезпечення їх функціонування. Проблеми з програмним забезпеченням, несправності обладнання або необхідність оновлення можуть вплинути на якість досвіду відвідувачів і збільшити витрати на обслуговування.

- Залежність від технологічних ресурсів: Занадто велика залежність від новітніх технологій може призвести до того, що музей стане менш доступним для відвідувачів, які не мають відповідного обладнання (наприклад, смартфонів, спеціальних окулярів чи шоломів VR). Це може обмежити аудиторію і створити бар'єри для деяких категорій людей.

- Складність для людей старшого віку та технологічно незабезпечених груп: Хоча нові технології можуть бути дуже захопливими для молодого покоління, вони можуть створювати труднощі для старшого покоління або людей, які не звикли до цифрових технологій. Не всі відвідувачі можуть комфортно користуватися новими пристроями чи додатками, що може знижувати їхній комфорт під час відвідування.

- Занурення у технологічний досвід може відволікати від реальних експонатів: Іноді інноваційні технології можуть відволікати відвідувачів від самих експонатів. Візуальні або звукові ефекти, інтерактивні елементи можуть перевантажувати сприйняття, і відвідувач може зосередитися більше на технологіях, ніж на самому об'єкті чи контексті.

- Може бути перевантаження інформацією: Інтерактивні дисплеї, мультимедійні інсталяції та інші технології можуть надавати велику кількість інформації, що може стати перенавантаженням для відвідувачів. Додатково, інколи інтерактивні елементи не завжди інтегруються в загальний контекст експозиції, що може спричиняти труднощі у сприйнятті матеріалу.

- Необхідність постійного оновлення контенту: Для підтримки актуальності інтерактивних елементів музею необхідно регулярно оновлювати

контент. Це може бути витратним і вимагати залучення фахівців для створення нових матеріалів, що може стати додатковим фінансовим навантаженням.

- Технічні бар'єри для відвідувачів з обмеженими можливостями: Хоча багато технологій намагаються врахувати потреби людей з обмеженими можливостями, деякі з них все ще можуть бути складними або недоступними для певних категорій відвідувачів. Наприклад, шоломи VR можуть бути незручними для осіб з певними фізичними обмеженнями, або для людей, які мають обмежений доступ до сучасних мобільних технологій.

У підсумку, сучасні технології можуть значно покращити досвід відвідування музеїв, однак їх впровадження потребує ретельного планування та збалансованого підходу, щоб уникнути недоліків та забезпечити максимальну ефективність.

Захист музеїв та експонатів є надзвичайно важливим аспектом у збереженні культурної спадщини. Музеї — це місця, де зберігаються унікальні та рідкісні об'єкти, які можуть бути знищені або пошкоджені внаслідок різноманітних загроз, таких як пожежі, природні катастрофи, війна або навіть вандалізм. Тому охорона музеїв та експонатів вимагає суворого дотримання норм і стандартів, що регулюють безпеку і збереження цих об'єктів. Захист музеїв включає не лише фізичну охорону та технічні засоби безпеки, але й правильне зберігання експонатів, їх транспортування та евакуацію в разі надзвичайних ситуацій.

У цьому контексті важливу роль відіграють різноманітні нормативні документи та стандарти, що регламентують безпеку музеїв. В Україні для проектування та забезпечення безпеки музейних приміщень застосовуються низка Державних будівельних норм (ДБН), а також міжнародні стандарти, такі як рекомендації ІКОМ (Міжнародна рада музеїв). Наприклад, ДБН В.2.2-17:2018 "Будівельні норми України. Музейні та культурні об'єкти" встановлюють основні вимоги до проектування і будівництва музеїв, зокрема щодо організації евакуації, захисту від пожежі та інших надзвичайних ситуацій. Вони визначають вимоги до конструктивних елементів будівель, розмірів

експозиційних залів, розташування внутрішніх приміщень і забезпечення безпеки відвідувачів.

Зокрема, при проектуванні музейних приміщень необхідно враховувати особливості безпеки експонатів, адже деякі об'єкти можуть бути чутливими до змін температури, вологості або механічних пошкоджень. Тому на етапі ревіталізації музеїв важливо передбачити спеціальні кліматичні умови, що гарантують збереження експонатів. Для цього застосовуються системи автоматичного регулювання температури і вологості, а також спеціальні освітлювальні прилади, які не завдають шкоди чутливим матеріалам, таким як тканини, папір чи старовинні манускрипти. Крім того, важливим аспектом є встановлення надійних механізмів безпеки для збереження колекцій, таких як системи охорони, сигналізації і відеоспостереження. Що стосується захисту експонатів від пожеж, то однією з основних норм є забезпечення швидкої евакуації предметів у разі загрози. Для цього музеї повинні мати чітко розроблені плани евакуації експонатів, що враховують особливості кожної окремої колекції. Це включає в себе визначення спеціальних маршрутів і місць для зберігання цінних предметів у випадку евакуації. Також важливою частиною є використання протипожежних систем — спринклерів, димовидалення, а також вогнестійких матеріалів для облаштування виставкових і сховищних приміщень. В умовах війни або надзвичайних ситуацій захист музеїв і експонатів набуває особливої значущості. Важливою частиною є не лише фізичний захист об'єктів від можливих руйнувань, але й мобільність у разі евакуації. Згідно з міжнародними рекомендаціями та вітчизняними нормами, музеї повинні мати заздалегідь підготовлені механізми для переміщення експонатів до безпечних місць. Для цього важливо мати пакувальні матеріали, транспортувальні засоби, а також спеціально підготовлений персонал, який зможе швидко та безпечно провести евакуацію. Музеї можуть мати свої склади для зберігання експонатів під час евакуації, де буде забезпечено необхідний клімат для збереження предметів. Крім того, можуть бути розроблені спеціальні контейнери та коробки, що забезпечують захист від пошкоджень під час транспортування. Для збереження культурних цінностей, що не підлягають

переміщенню, важливо передбачити їх захист на місці, включаючи посилення будівельних конструкцій, обладнання спеціальними захисними системами та створення запасних шляхів евакуації в разі необхідності. Це може включати створення вогнестійких укриттів, які зможуть витримати високі температури, а також укріплення фасадів і вікон для захисту від вибухів або інших механічних пошкоджень. Врахування таких факторів допомагає зберігати музейні колекції навіть в умовах безпосередньої загрози. Реновація музеїв у таких умовах повинна враховувати всі аспекти захисту експонатів та інфраструктури. Під час реставрації та модернізації музейних приміщень важливо проектувати не лише комфортні і функціональні виставкові зали, але й спеціальні зони для зберігання цінних предметів, що потребують особливих умов. Інтеграція нових технологій і матеріалів може значно покращити рівень безпеки, зокрема, застосування антивандальних матеріалів для захисту від пошкоджень, а також використання електронних систем для постійного моніторингу стану експонатів і приміщень.

У контексті дизайн-проектів для музеїв важливим є також поєднання естетичних і практичних аспектів, де на першому місці стоїть безпека. Проектування повинно включати в себе створення сприятливих умов для довготривалого зберігання колекцій, з урахуванням вимог до кліматичних параметрів і захисту від шкідливих факторів. Водночас, необхідно використовувати інноваційні підходи в інтеграції технологій і дизайну, що дозволяють зробити музей не тільки безпечним, але й привабливим для відвідувачів.

2.4. Розробка освітлювальних рішень для музейного простору

Величезну роль в інтер'єрі відіграє система освітлення. Зазвичай освітлення поділяється на чотири типи: базове, декоративне, акцентне та робоче. Використання освітлення допускається для забезпечення архітектурно – художніх вимог приміщення. Для загального освітлення приміщень використовують зазвичай лампи з світловою віддачею не менше 55 лм/Вт. Для загального штучного освітлення громадських будівель встановлюються вимоги максимально – допустимої величини потужності загального штучного

освітлення , що впливає на весь павільйон. Щонайменша освітленість умовної горизонтальної поверхні має бути не меншою 75 лк при розрядних лампах та 30 лк при лампах розжарювання. За рівномірний розподіл світла в приміщенні відповідає базове освітлення. Світильники та люстри найзвичайнісінького типу являються основними найвідомішими представниками даного освітлення. Воно має бути природнім та нейтральним та не привертати до себе зайвої уваги, при цьому зовсім не змінюючи кольору речей.

Правильний вибір світлових відтінків насамперед залежить від основних кольорів предметів та матеріалів інтер'єру. Хоч при цьому дизайнери часто радять обирати саме теплі світлові відтінки. Тип освітлення в першу чергу залежить від самого стильового напрямку приміщення. Потужні "промислові" та прості освітлювальні прилади дуже добре поєднуються та виглядають в обраному нами стилі лофту. Проте ще є один цікавий прийом , коли дизайнери поєднують у масивних приміщеннях світильники з тонкими мереживними абажурами , що виглядає досить цікаво в певній композиційній творчості. Коли світловий потік концентрується в певних зонах, то таке освітлення можна вважати робочим. Декоративне кімнатне освітлення не несе в собі особливого функціоналізму, а служить для того щоб дизайнерськи покращувати інтер'єр. Якщо використовувати декілька типів освітлення та додаткові точкові світильники в приміщенні, то загальна композиція буде виглядати досить індивідуально та з певним шармом. Такий поділ розставить правильні світлові акценти. Освітлення в приміщенні впливає на загальний комфорт та виявляє його декоративність, об'ємно - просторове сприйняття. Важливою ознакою , що передбачає гарний інтер'єр є правильне освітлення. Грамотне розташування в кімнаті джерел світла , а також створення гармонійного напрямку який дозволяє створити додаткову комфортабельність. Так як кожне приміщення та зона нашого павільйону відповідає своїм функціональним призначенням , то при виборі світла ми підлаштовувалися саме під них. Таким чином ми підібрали оптимальне поєднання світлових форм. Хоч будівля має великі просторові панорамні вікна, через які проникає достатня кількість денного світла, але в нашому випадку, якщо заходи мають проводитись у вечірній чи зимовий час або

ж ділитися на зони різних інформаційних сфер і зал розрахований для потреб зміни і поділу декорацій, то трансформовані перегородки мають бути облаштовані мобільними кріпленнями для світлодіодних стрічок та освітлювальних елементів для ефекту лазерної ілюмінації. Що в свою чергу надає можливість для досить обширного простору щодо зміни дизайнерських задумок і як доповнення до вибору кольорової просторової гами. Також, для підсилення ефекту розсіювання і концентрації світла на певних об'єктах і малогабаритних площах ми використовуємо в малій стелі точкове підсвічування. Це додатково покращить візуальне сприйняття об'єктів та допоможе виділити і більш точно скоригувати фактурність експозицій. Таке дизайнерське рішення розставить світлові акценти на певні експозиційні елементи та приверне увагу обширної аудиторії.

Висновок до другого розділу.

У результаті аналізу художньо-декоративного оздоблення інтер'єру музею в селі Іванків було визначено важливість кожного елемента в створенні атмосфери, що відображає історію та культуру місцевості. У процесі проектування музею особлива увага була приділена функціональним зонам, кожна з яких виконує свою специфічну роль, одночасно сприяючи комфортному і пізнавальному досвіду для відвідувачів. Ретельно продумана концепція розподілу простору забезпечує органічне поєднання традиційних і сучасних підходів до організації виставкових площ, інтер'єрних елементів та декоративних рішень.

Методи художнього оформлення, такі як використання місцевої символіки, народних орнаментів і натуральних матеріалів, дозволяють глибше занурити відвідувачів в атмосферу сільського життя і місцевих традицій. Освітлювальне рішення базується на поєднанні природного і штучного освітлення, що підкреслює експонати і створює необхідний емоційний ефект для сприйняття кожної частини експозиції. Технології, використані в музеї, зокрема інтерактивні елементи, сприяють залученню молоді та зроблять музей більш доступним для різних категорій відвідувачів.

Загалом, проект музею в Іванкові орієнтований на впровадження інноваційних підходів до реновації культурних об'єктів, поєднуючи традиційні елементи з новітніми технологіями. Це дозволяє зберегти культурну спадщину та залучити до музею нову аудиторію, забезпечуючи інтерактивний та функціональний простір, який сприятиме популяризації місцевої історії та культурних цінностей.

РОЗДІЛ III. ХУДОЖНЯ РОБОТА В ІНТЕР'ЄРІ МУЗЕЮ

Художня робота є важливою складовою дизайну інтер'єру, оскільки саме вона додає простору індивідуальності, емоційного забарвлення та завершеності. Інтеграція мистецьких творів в інтер'єр має потенціал не лише прикрашати приміщення, але й трансформувати його, надаючи нових сенсів та формуючи особливий естетичний настрій. Художні роботи можуть виконувати різноманітні функції: акцентувати увагу на ключових зонах, гармонізувати простір або ж викликати рефлексію та заохочувати до роздумів. Вони є своєрідними «голосами» в інтер'єрі, які комунікують з його мешканцями та гостями. Одним із найпоширеніших і водночас найефективніших способів інтеграції мистецтва в дизайн є використання картин. Картини в інтер'єрі можуть виступати потужним інструментом, здатним кардинально змінити атмосферу приміщення, зробити його більш затишним, стильним або драматичним. Інтеграція картин в інтер'єр — це мистецтво, яке поєднує функціональність та естетику. Вони здатні змінювати простір, роблячи його не лише візуально привабливим, а й глибоко індивідуальним. Завдяки картинам інтер'єр стає живим, сповненим сенсу та особливого характеру.

Художні роботи, інтегровані в інтер'єр, відіграють важливу роль у створенні унікальної атмосфери та підкресленні стилю приміщення. Існує багато видів мистецьких творів, які можна використовувати для оформлення інтер'єру, кожен із яких має свої особливості, функції та способи застосування. Перелік можливих варіантів художньої роботи в інтер'єрі :

1. Картини

Картини є найпоширенішим видом мистецтва в інтер'єрі. Вони можуть бути виконані в різних техніках: олійний живопис, акварель, акрил, пастель або змішані техніки. Тематика картин варіюється від пейзажів, портретів і натюрмортів до абстракцій та сучасного концептуального мистецтва.

2. Графіка та ескізи

Графічні роботи (олівець, вугілля, туш) відрізняються стриманістю та елегантністю. Ескізи додають інтер'єру витонченості, підходять для мінімалістичних і сучасних просторів.

3. Фрески

Фреска — це живопис по штукатурці, який створює ефект монументального мистецтва. Вона може охоплювати цілу стіну або її частину, додаючи простору унікальності та розкоші.

4. Барельєфи та панно

Барельєфи — це об'ємні художні зображення, виконані на стінах або окремих панелях. Вони створюють унікальний тривимірний ефект, додаючи текстури та глибини.

5. Скульптури

Скульптури — це об'ємні мистецькі твори, які додають інтер'єру динаміки та ексклюзивності. Вони можуть бути виконані з різних матеріалів: металу, дерева, каменю, скла чи кераміки.

6. Гобелени та текстильні роботи

Гобелени — це ткані твори мистецтва, які можуть прикрашати стіни або слугувати декоративними елементами на меблях.

7. Фотографії

Художні фотографії в інтер'єрі є сучасною альтернативою класичному живопису. Чорно-білі чи кольорові фото підходять для різних стилів, додаючи простору індивідуальності.

8. Мозаїка

Мозаїка — це декоративна техніка, яка використовує маленькі шматочки матеріалів (скла, кераміки, каменю) для створення зображень чи орнаментів.

9. Інсталяції

Інсталяції — це сучасний вид мистецтва, що інтегрує різноманітні матеріали та техніки для створення просторових композицій.

10. Світлове мистецтво (Light Art)

Цей вид мистецтва використовує світло для створення художніх композицій. Світлові інсталяції додають простору футуристичності та динаміки.

Кожен із цих видів мистецтва має свої особливості та сфери застосування, що дозволяє знайти найкращий варіант для будь-якого інтер'єру. Вибір художньої роботи залежить від стилю, призначення приміщення та індивідуальних уподобань власника.

Для інтер'єру історико-краєзнавчого музею в селі Іванкові Київської області було обрано такий художньо декоративний елемент, як картина. Адже вона може стати тим «ключем», що об'єднує всі елементи інтер'єру в єдине ціле. Правильно підібрана картина здатна підкреслити стиль простору: від сучасного мінімалізму до класичного шику або скандинавської простоти. Вона додає кольорових акцентів, формує емоційний тон приміщення та часто стає центральним елементом, довкола якого будується весь інтер'єр. Картина є одним із найважливіших елементів дизайну інтер'єру, який має здатність кардинально змінювати вигляд приміщення, додаючи йому стилю, естетичності та унікального характеру. Вона виступає не лише прикрасою, а й функціональним засобом, що гармонізує простір, додає йому глибини та створює певний емоційний настрій. Завдяки картині приміщення може стати візуально завершеним, привабливим і особливим. Картини мають унікальну властивість виступати акцентним елементом дизайну, притягуючи увагу до ключових зон приміщення. Наприклад, велика яскрава картина в нейтральному інтер'єрі стає центром композиції, додає контрасту та оживляє загальну атмосферу. Навіть у мінімалістичних просторах одна продумано підібрана картина може створити акцент і надати кімнаті стильності.

Крім того, картини гармонізують пропорції приміщення. У великих кімнатах великоформатні роботи заповнюють порожні стіни, створюючи

відчуття структурованості, тоді як у маленьких приміщеннях серія невеликих картин може візуально збільшити простір. Вибір кольорів, форм і сюжетів впливає на загальне сприйняття: пейзажі дарують спокій, абстракції додають динаміки, а портрети акцентують увагу на деталях. Картина є також важливим інструментом персоналізації. Вона відображає смак, інтереси та характер власника, стаючи не лише декоративним елементом, а й особистим підписом у просторі. Через мистецтво людина може виразити свої вподобання, наповнити інтер'єр сенсом і зробити його унікальним.

Важливо й те, як розміщені картини в інтер'єрі. Їхнє правильне позиціонування, підсвічування та інтеграція в загальну стилістику здатні значно підсилити їхній ефект. Картини можуть прикрашати стіни у вітальні, висіти над ліжком у спальні чи створювати атмосферу мистецької галереї в коридорі.

Завдяки універсальності та художній мові картини в дизайні інтер'єру дозволяють не лише прикрашати простір, але й створювати цілісну композицію, наповнену естетикою та глибоким сенсом. Вони є не просто деталлю, а важливим елементом, що перетворює приміщення на місце, сповнене життя, емоцій і гармонії.

3.1. Поняття пейзаж та його вплив

Пейзажний живопис є однією з найважливіших і найстаріших жанрових форм в історії мистецтва, що відображає красу та велич природи. З початком своєї еволюції цей жанр розвивався через різні стилі та етапи в мистецтві, від класичних форм до сучасних експресійних підходів. Пейзаж, як жанр, став важливим інструментом не лише для зображення природних ландшафтів, а й для вираження внутрішнього стану художника та його особистого сприйняття світу. Вивчення пейзажів художників різних епох дає можливість глибше зрозуміти, як змінювалась роль природи в житті людей, і як це було втілено через колір, світло і форму.

Пейзаж — це жанр образотворчого мистецтва, зосереджений на зображенні природи, природних ландшафтів або урбаністичних мотивів. Виникнення пейзажу як самостійного жанру відбулося у європейському

мистецтві в епоху Відродження. Спочатку пейзаж використовувався як фон для портретів чи релігійних сцен. Однак із часом художники почали надавати природі більшого значення, і пейзаж став автономним жанром живопису.

Слово «пейзаж» походить від французького "paysage", що означає «краєвид», і це слово добре відображає основну мету пейзажного живопису — передати красу навколишнього середовища та настрої конкретного місця. Серед тем пейзажного живопису можуть бути ліси, гори, річки, сільські поля, міські будівлі, а також моря і небо. Художник не лише передає зображення природи, але й надає емоційне забарвлення, часто підкреслюючи стихії — світло, тіні, атмосферу та колір, що допомагає глядачеві відчувати атмосферу зображеного місця.

Пейзажний живопис може передавати різні настрої: спокій, мрійливість, драму. Наприклад, грозові хмари над морем створюють відчуття тривоги, а сонячний луг — відчуття гармонії та умиротворення. Деякі митці використовують пейзаж не лише для відтворення реального краєвиду, а й для символічного вираження ідей або емоцій, які не можна передати словами.

3.2. Аналіз художніх робіт в обраній тематиці

Пейзажний живопис, як жанр мистецтва, має значну історію розвитку в різних країнах світу, і кожна нація вносила своє бачення та особливості у це мистецтво. Закордонні пейзажисти, зокрема художники Західної Європи, починаючи з Ренесансу і до наших днів, відіграли важливу роль у формуванні сучасного уявлення про природу через мистецтво. Зокрема, художники таких шкіл, як французький імпресіонізм або британський романтизм, розвивали нові техніки зображення ландшафтів, експериментуючи з кольором, світлом і атмосферними ефектами. Вони значною мірою змінили підхід до зображення пейзажу, додаючи емоційну та суб'єктивну складову, а також показуючи природу не тільки як об'єкт спостереження, а й як важливий елемент особистісного вираження.

В Україні пейзажний живопис розвивався в особливих історичних умовах, де природа завжди мала важливе значення в культурному і духовному житті

народу. Українські художники, такі як Іван Айвазовський, Архип Куїнджі, Тарас Шевченко, Аркадій Пластов та багато інших, створювали пейзажі, які не лише відображали природну красу рідного краю, а й стали важливими елементами національної ідентичності. Український пейзажний живопис був глибоко вкорінений в історію та культуру країни, показуючи зв'язок між людьми та їхнім середовищем.

Знайомство з пейзажами, створеними закордонними та українськими художниками, дає можливість порівняти різні підходи до зображення природи, розуміння її сутності та емоційного впливу на людину в різних культурних контекстах.

Закордонні пейзажисти:

Клод Моне (1840–1926, Франція): Клод Моне — один із засновників імпресіонізму, напрямку в живопису, що радикально змінив традиційні підходи до пейзажного мистецтва. Моне прагнув зафіксувати момент, передавати змінність природних явищ через гру світла і кольору. Його найвідоміші роботи, як-от "Водяні лілії" та "Руанський собор", зосереджені на тому, як змінюється пейзаж залежно від часу доби, погодних умов і світла. Пейзажі Моне мають яскраві, живі кольори, часто прописані широкими мазками, що надає картині відчуття руху та атмосфери.

Йоганн Генріх Фюслі (1741–1825, Швейцарія): Йоганн Генріх Фюслі відомий своїми драматичними пейзажами, в яких використання світла і тіні відіграє важливу роль у створенні емоційного напруження. Хоча він більше відомий своєю роботою в жанрі романтизму, його пейзажі є яскравим прикладом того, як природа може передавати внутрішні переживання людини. Він також впливав на розвиток мистецтва емоційної виразності в пейзажному живопису.

Джон Констебл (1776–1837, Велика Британія): Джон Констебл — один з найбільших британських пейзажистів, відомий своїми картинами британських сільських пейзажів. Його роботи зображують спокій природи, але з особливою увагою до атмосферних умов, що створюють відчуття реальності. Серед його

відомих робіт — "Молочний канал" і "Вітер на сході". Констебл часто зображав річки, ліси та сільські краєвиди, додаючи емоційну глибину, що зріднилася з історичним контекстом Великої Британії того часу.

Альфред Сіслей (1839–1899, Франція): Альфред Сіслей був також одним з провідних представників імпресіонізму, і його творчість зосереджена на пейзажах, зокрема річкових сценах та природних пейзажах, що відображають змінливі умови навколишнього середовища. Сіслей також дуже уважно ставився до передачі сезонних змін, особливо в таких роботах, як "Сніг на вересневих полях" і "Річка в Аржантії". Його пейзажі часто мали м'який колірний тон і вдало поєднували реалістичне зображення природи з її внутрішньою атмосферною силою.

Українські пейзажисти:

Аркадій Пластов (1893–1972, Україна): Аркадій Пластов — це один з представників українського реалізму, який активно працював у 1920-1940-х роках. Він був великим майстром пейзажного живопису, часто зображаючи природу рідного краю, сільське життя та прості моменти природи. Його картини, як "Весняні луки" чи "Листопад", пронизані глибоким відчуттям зв'язку з природою та історією української землі. Пластов вмів передати атмосферу спокою, який він спостерігав у природі, та створити емоційний настрій через прості, але глибокі композиції.

Іван Айвазовський (1817–1900, Україна): Іван Айвазовський — це знаменитий художник-мариніст, який народився в Україні, але здобув славу у світі завдяки своїм морським пейзажам. Айвазовський був майстром відтворення морської стихії та її могутності. У його картинах часто відображені бурі, штормові хвилі, але також і мирні пейзажі на морі, як у "Чорне море" та "Дош на морі". Він майстерно використовував світло і колір для передачі емоцій, створюючи драматичні і вражаючі картини, які до сих пір викликають захоплення.

Михайло Дерегус (1904–1988, Україна): Михайло Дерегус — український художник, представник пейзажного живопису ХХ століття. Його роботи

демонструють глибоке відчуття природи та світу сільської України. Дерегус часто зображував сільські пейзажі, передаючи красу рідної природи через деталізовані картини з яскравими кольорами та чіткими лініями. Його картини "Літній пейзаж" або "Вечірній захід" відображають спокій і гармонію сільського життя.

Василь Кандинський (1866–1944, Україна): Хоча Василь Кандинський здебільшого відомий як засновник абстракціонізму, його ранні роботи мають сильний пейзажний елемент. Кандинський створював не лише абстрактні композиції, але й пейзажі, в яких він досліджував кольори та форми природи, зокрема через пейзажі, що містили абстракцію природних елементів. Його роботи "Вежі на березі річки" та "Осінь" демонструють його перехід від реалістичного до абстрактного стилю, виводячи на перший план кольори і форму як елементи самого пейзажу.

Ці пейзажисти, кожен по-своєму, сформували візуальні уявлення про природу і її роль у житті людини, передаючи емоції і атмосферу за допомогою кольору, світла та форми.

3.3. Реалізація художньо-декоративного рішення

У процесі створення художньо-декоративного оформлення інтер'єру для музею в селі Іванків, я вирішила виконати картину, натхненну стилем Марії Приймаченко — видатної української художниці, чия творчість є унікальним відображенням народного мистецтва. Приймаченко відома своїми яскравими, кольоровими композиціями, в яких переплітаються елементи української народної культури, фольклору та символіки. В її картинах можна побачити глибокий зв'язок із природою, тваринами та побутом людей, що було основою для моєї ідеї створити пейзаж, який зображує традиційну українську хатину.

Марія Приймаченко (1908–1997) — одна з найбільш відомих представниць українського народного мистецтва, чий стиль відзначався яскравими, самобутніми образами та глибокою символікою. Народилася в селі Болотня Київської області, і все своє життя вона присвятила живопису, створюючи незабутні картини, які стали невід'ємною частиною української

культурної спадщини. Її роботи відзначаються особливим поєднанням елементів народної творчості, фантастичних мотивів і життєвих спостережень, що відкривають багатство української природи та фольклору. Стиль Приймаченко часто описують як наївний, народний, однак її роботи вражають не лише яскравістю фарб, а й глибоким філософським підтекстом. Вона використовувала традиційні елементи українського декоративного мистецтва, такі як рослинні орнаменти, звірів і птахів, а також різноманітні фантастичні образи, що мали глибоке символічне значення. У її картинах часто можна побачити народні символи, які виражають зв'язок людини з природою, а також прагнення до гармонії і щастя. Приймаченко стала символом відродження та розвитку народного мистецтва, її роботи були високо оцінені на міжнародних виставках, а сама художниця отримала численні нагороди та визнання. В її творчості поєднуються мотиви казок і легенд, а також життєві спостереження за природою, що сприяло створенню унікального стилю. Її роботи стали не лише відображенням народної культури, але й важливим елементом національної ідентичності. Вибір її стилю для створення художнього оформлення в музеї є виразом поваги до української культурної спадщини та прагнення зберегти і популяризувати її для майбутніх поколінь.

Я намагалася максимально наблизити свою роботу до техніки Приймаченко, використовуючи яскраві кольори та характерні для її стилю форми. Для цього я вибрала народні мотиви, які є невід'ємною частиною української культури, зокрема зображення хатини в контексті природного середовища. Звертала увагу на символіку кольорів, яку так часто використовувала художниця, зокрема червоний, зелений і жовтий — кольори, що символізують життя, енергію і гармонію з природою.

Важливою частиною роботи було також передати емоційний стан, характерний для картин Приймаченко — відчуття тепла, затишку і гармонії в поєднанні з дикою природою. Я намагалася передати атмосферу українського села, його пейзаж, де хатина є не лише частиною ландшафту, але й символом української культури та традицій.

Для досягнення цього ефекту я активно працювала з контрастами та чіткими обрисами, створюючи гармонійне поєднання елементів природи та житлового простору, що стало важливим аспектом в реалізації художньо-декоративного рішення для цього музею.

Висновок до третього розділу.

У цьому розділі розглядалася роль художньо-декоративного оформлення в інтер'єрі історико-краєзнавчого музею, зокрема створення картини, що є частиною цього оформлення. Вибір стилю для художньої роботи не був випадковим — він був натхненний творчістю Марії Приймаченко, видатної української художниці, що відома своїм неповторним наївним стилем, багатством орнаментів та глибоким символізмом. Моя картина, виконана в стилі Приймаченко, представляє пейзаж української хатини, що відображає зв'язок людини з природою, її спокій, гармонію та традиції.

Створення цієї картини дозволило мені не тільки зберегти й передати дух народної творчості, а й вписати її у контекст сучасного музейного інтер'єру. Під час роботи над картиною я намагалася максимально точно відтворити техніку Марії Приймаченко, використовуючи яскраві кольори, виразні форми та народні мотиви, що додають картині певного магічного, казкового звучання.

Моя робота стала важливим елементом оформлення інтер'єру музею, в якому історія, культура та природа України зливаються в одне ціле. Художнє оформлення інтер'єру таким чином стає не просто декоративним елементом, а й засобом комунікації з відвідувачем, що допомагає створити атмосферу, яка поглиблює взаємодію з експозицією.

Цей досвід дозволяє зробити висновок про важливість використання художніх робіт як одного з основних елементів оформлення музеїв, оскільки вони не тільки доповнюють простір, а й додають глибини та значення експозиціям. Результат моєї роботи — це синтез традиційного народного мистецтва і сучасних музейних тенденцій, що сприяє збереженню культурної спадщини та знайомству відвідувачів з українськими традиціями через мистецтво.

ВИСНОВОК

Висновок до роботи підтверджує, що процес ревіталізації та художньо-декоративного оздоблення інтер'єру історико-краєзнавчого музею в селі Іванків є комплексним та багатограним завданням, яке поєднує в собі як елементи сучасних технологій, так і глибоке вивчення культурної спадщини. Музей, як простір для збереження історії, має бути не тільки місцем для експонування, але й живим організмом, який викликає емоційний відгук у відвідувачів, зокрема через свої функціональні зони та художні елементи.

Ревіталізація музею вимагає не лише відновлення його фізичної структури, а й інтеграції в інтер'єр сучасних технологій, які покращують доступність, безпеку та взаємодію з відвідувачами. Поряд із цим важливо зберігати автентичність і культурну цінність, використовуючи в інтер'єрі етностиль, що допомагає передати глибину народних традицій. Це зокрема знайшло своє відображення в художній роботі, яка стала важливою частиною музею.

Особлива увага приділялася концепції інтерактивності та доступності. Всі функціональні зони музею, зокрема адміністрація, санвузли (інклюзивні), тематичні зали, що представляють пейзажі, тимчасові виставки, виконані відповідно до вимог ДБН, надають не тільки зручність для відвідувачів, а й відкривають нові можливості для відтворення української культурної спадщини через різні художні форми.

Картина, виконана в стилі Марії Приймаченко, є символом поєднання сучасного художнього підходу з глибокими українськими традиціями. Вона стала важливим елементом художнього оформлення музею, відображаючи не лише естетичну, але й культурну цінність українського народного мистецтва.

Загалом, це дослідження підкреслює важливість не лише матеріальної віднови, а й художньої реконструкції, яка дозволяє музею стати не просто сховищем, а живим простором для пізнання, дослідження та збереження культурної спадщини України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абизов В. Сідорова А. Міжнародна науково-практична конференція: актуальні проблеми сучасного дизайну.
URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16129/1/> (дата звернення 13.08.2024)
2. Банах В.М. Музейні інновації та інтерактивність у теорії та практиці музейної справи. 2016. Львів.
URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/> (дата звернення 13.11.2024)
3. Бондарець О. Практики вивчення і збереження старожитностей культури. 2021. (дата звернення 20.11.2023)
URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/> (дата звернення 01.10.2024)
4. Селивачев М.Р. Народне мистецтво і сучасність. – К., 1980 (дата звернення 13.11.2024)
5. Тимофієнко В.І. Нариси всесвітньої історії архітектури, КНУБА, 2000. (дата звернення 13.08.2024)
6. Музеї їх типи, архітектурно-планувальна організація та особливості проектування
URL: <https://studfile.net/preview/14998127/page:7/> (дата звернення 14.08.2024)
7. Іванківський історико-краєзнавчий музей
URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Іванківський_історико-краєзнавчий_музей (дата звернення 03.08.2024)
8. Російські військові нищать культурну спадщину України: скільки зруйновано
URL: <https://www.unian.ua/society/viyna-v-ukrajini-vidomo-skilki-istorichnih-ob-yektiv-znishcheno-12332520.html> (дата звернення 20.09.2024)
9. Видавництво Ліра-К / за наук. ред. О. М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства : навч. посіб. – Київ, 2019. – 490 с.

10. Іванківський історико-красознавчий музей / Ю. М. Грибан, Н. К. Бірюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол. :

І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011.

11. Проектування виставкових комплексів, галерей і залів

URL: <https://jak.koshachek.com/articles/>

12. Біленкова С.В. Типологічні основи та художньо-декоративне оздоблення інтер'єру – К.: КНУБА, 2014. – 36 с.

13. Українські музеї під час війни: як їх відновлюють і рятують експонати

URL: <https://thepage.ua/ua/style/life-style/yak-vidnovlyuyut-muzeyi-ukrayini-pid-chas-vijni>

14. Реновація

URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Реновація>

15. Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва

URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100boyq-2383.doc.html>

16. Музезнавство: Навч. посіб. / М. Й. Рутинський, О. В. Стецюк. —

К.: Знання, 2008. — 428 с.

17. Закон України про музеї та музейну справу

URL: https://tourlib.net/zakon/pro_muzej.htm

18. Кращі художники-пейзажисти світу

URL: <https://print4you.com.ua/ua/stati/top-15-luchshikh-khudozhnikov-peyzazhistov-i-ikh-kartin-dlya-sovremennogo-interera/>

19. Знищений музей в Іванкові, де зберігались картини Приймаченко | Ідемо в музей. Неокуповані

URL: <https://suspilne.media/culture/398063-znisenij-muzej-v-ivankovi-de-zberigalis-kartini-prijmacenko-idemo-v-muzej-neokupovani/>

20. Що потрібно знати про художницю Марію Примаченко

URL: <https://vogue.ua/article/culture/art/chto-nuzhno-znat-o-marii-primachenko-32145.html>

21. Музей Марії Примаченко на Київщині зруйнували війська РФ. Тепер ним

можна прогулятися в 3D-турі

URL: <https://www.village.com.ua/village/city/cityplace/331841-muzey-v-ivankovi-mkip-3d-tour-2022>

22. Клод Моне: біографія, список відомих картин

URL : <https://waytravel.com.ua/klod-mone-biohrafia-spysok-vidomykh-kartyn.html>

23. Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні

виклики сучасності

URL : <https://www.museum-ukraine.info/?p=15360>

ДОДАТКИ

Рис 1.1.1. Фасад будівлі

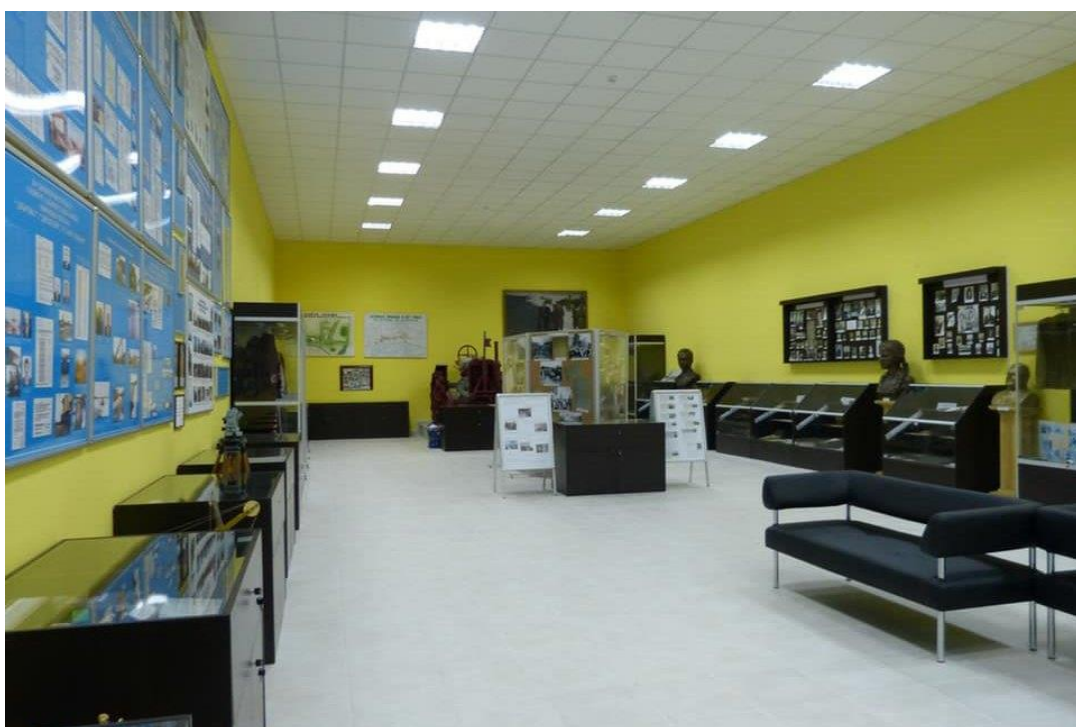

Рис 1.1.2. Колишній інтер'єр музею

Рис 1.1.3. Картини Марії Приймаченко

Рис 1.1.4. Фасад музею сьогодні

Рис 1.1.5. Вигляд згори

Таблиця 1.2.1.

Таблиця 1.3.1.

Рис 1.4.6. Фото Національного музею Варшави в Польщі до реновації

Рис 1.4.7. Фото інтер'єру Національного музею історії Варшави, Польща

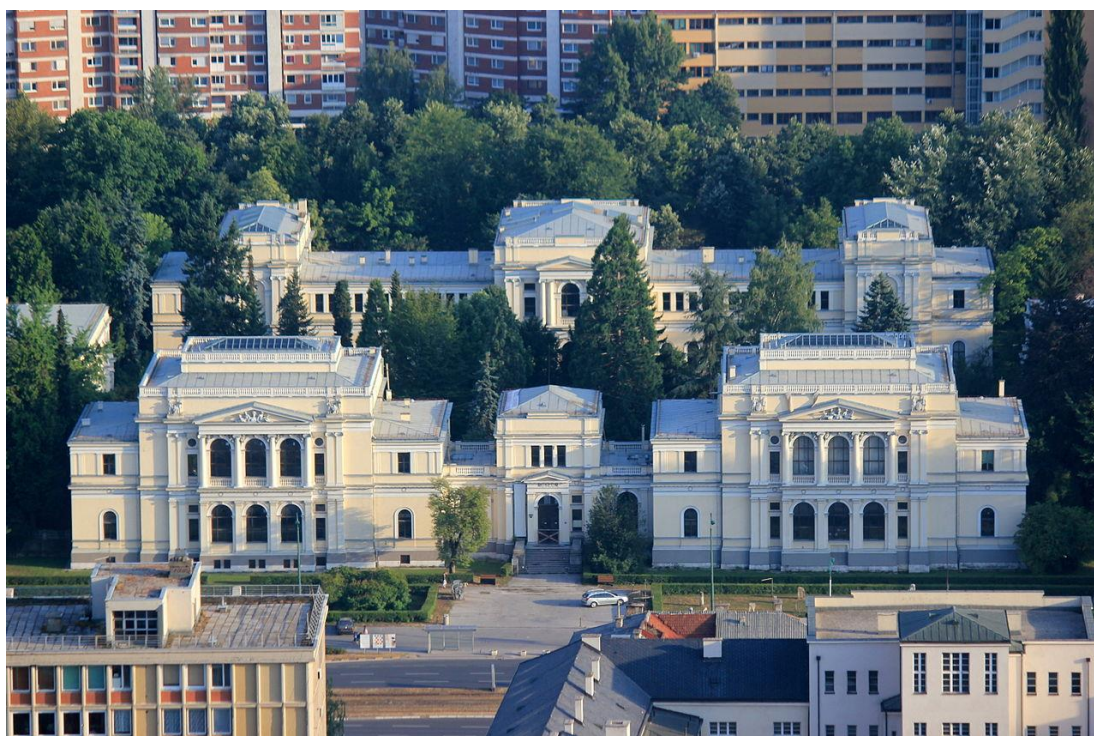

Рис 1.4.8. Зовнішній вигляд Національного музею історії Варшави, Польща

Рис 1.4.9. Іракський національний музей у Багдаді

Рис 1.4.10. Іракський національний музей у Багдаді

Рис 1.4.11. Іракський національний музей у Багдаді

Рис 1.4.12. Фасадна частина музею Лувр у Лансі, Франція

Рис 1.4.13. Інтер'єр музею Лувр у Лансі, Франція

Рис 1.4.14. Музей Алеппо, Сирія

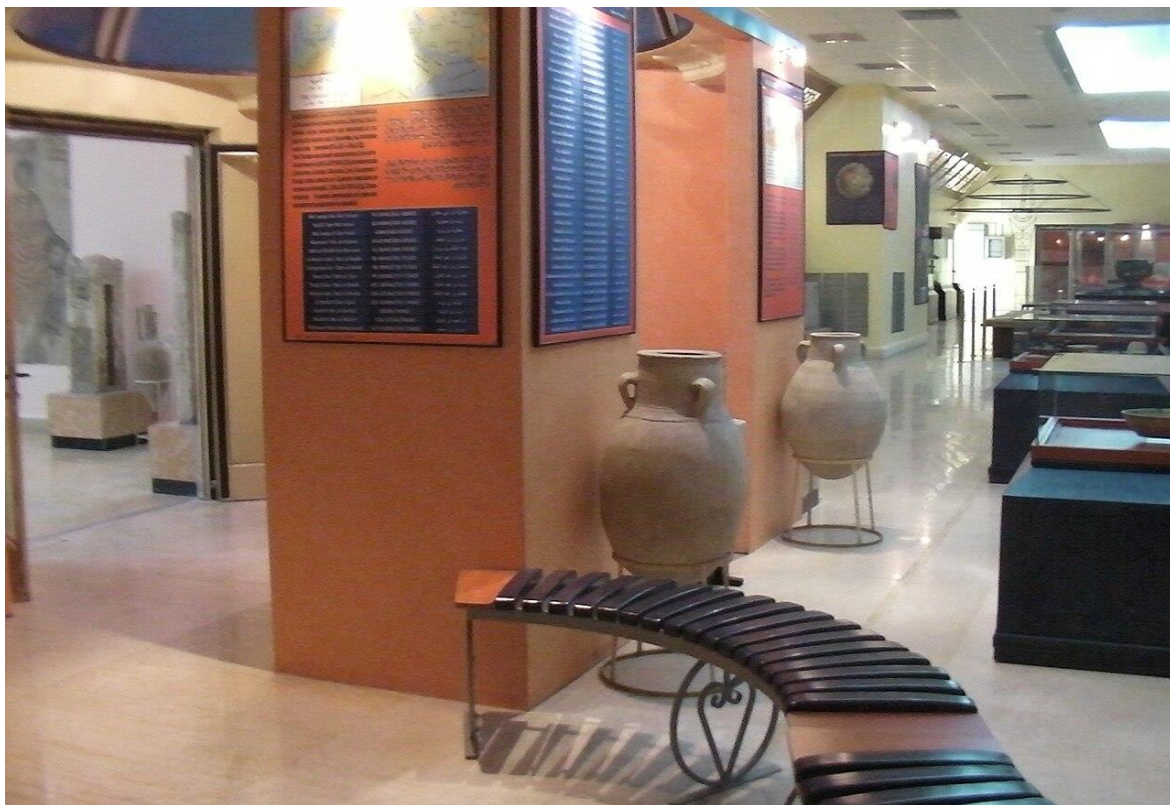

Рис 1.4.15. Музей Алеппо, Сирія (інтер'єр)

Рис 1.4.16. Національний музей історії України у Другій світовій війні, Київ

Рис 1.4.17. Національний музей історії України у Другій світовій війні, Київ

Рис 1.4.18. Одеський художній музей.

Рис 1.4.19. Одеський художній музей.

Рис 1.4.20. Львівський історичний музей

Рис 1.4.21. Музей Ханенків у Києві.

Рис 1.4.22. Музей Ханенків у Києві.

Таблиця 2.1.1

